Mūsų Pastogė

XVIII metai. Nr. 28 (897) 1966 — Lietuvių Jaunimo Metai — liepos 18 d.

Registered at the G.P.O. Sydney for transmission by post as a Newspaper.

LIET. KALBOS KATEDROS REIKALU

Pereitam Mūsų Pastogės numery skaitėme atsišaukimą į Australijos lietuvius, kad yra galimybės įvesti lietuvių kalbos kursą naujai steigiamame Latrobe (Vic.) universitete ir kad visi lietuviai, ypač studijuojantis jaunimas, aktyviai prie šios akcijos prisidėtų ir kad planuojamame universitete būtų įvesta lietuvių kalbos katedra.

Kad šitokį dalyką įmanoma padaryti jau liudija tas faktas, kad jau kelinti metai Adelaidėje veikia latvių kalbos katedra. Pagaliau šitoji mintis, kad lietuvių kalbos kursas įmanoma įvesti į australišką universitetą, nėra nauja: dar 1964 m. Studentų Sąjungos suvažiavime Melbourne šitoji mintis buvo paliesta ir svarstyta, tik niekas nesiėmė konkrečių tam reikalui žygių. Dabar šitoji idėja yra daug realesnio pobūdžio, nes steigiamas naujas universitetas yra grynai humanitarinio pobūdžio, kas reikalą dar labiau palengvina.

Kaip žinome, patys australai nėra labai suinteresuoti įvesti kaip mokomąjį dalyką universitete, kad tą kalbą palaikytų ir tuo pačiu pačius lietuvius gintų nuo nutautėjimo. Tokios intencijos jie neturi, tačiau lietuvių kalba lingvistikos moksle turi tą pirmenybę, kad lietuvių kalba mokslininkų pripažinta kaip raktas į senąsias indoeuropiečių kalbas ir kad ji yra vienintėlė gyvoji kalba, iki šiolei išlaikiusi savo pilnas kalbines formas ir kalbotyros mokslę ji pasirodė nepamainoma.

Iš kitos pusės mums lietuviams savo dėstomos kalbos mokslo įstaigoje, kaip universitetas, turėjimas būtų ir praktiškas, ir moralinis laimėjimas. Tai būtų didelis paskatinimas jaunimui mokytis arba neužleisti savo gimtosios kalbos vien tik paprasčiausiu motyvu, kad "su lietuvių kalba toli nenueisi". Mūsų jaunimas pamatytų, kad ne vien tik tėra tėvų sentimentinis reikalavimas mokėti lietuviškai, bet kad pati lietuvių kalba yra neįkainuojamas turtas mokslo srity.

Iš antros pusės vargu ar universitete susidarys tiek daug lingvistikos studentų, kuriems lietuvių kalba būtų privaloma. Tačiau šitai mes galime patys išlaikyti, jeigu studijuojančioji jaunuomenė įsirašys į minėtą universitetą lietuvių kalbos klausytojais. Čia yra mums lietuviams ir praktiškoji pusė: lietuviai studentai galės paimti studijuoti vieną iš privalomųjų kalbų lietuvių kalbą, galės arčiau susipažinti su jos pagrindais ir ją pagilinti, o tie, kurie silpnai lietuviškai kalba, net ją pramokti kaip vieną iš privalomųjų kursų universitete. Šalia to, pilnai galėtų įsirašyti klausytojais ir visi praktiškųjų mokslų studentai, lietuviai, kuriems kalbų kursas nėra privalomas.

Tai praktiškoji pusė. Iš kito taško žiūrint, visiems lietuviams būtų didelė moralinė paspirtis ilgiau išsilaikyti ir net priaugančiąją kartą lengviau privesti prie lietuvių kalbos pabrėžiant, kad štai mūsų kalba yra tokia vertinga ir brangi, kad net universitete dėstoma. Šią kalbą mokėdamas kiekvienas galės net pasididžiuoti prieš kitus tuo pabrėždamas ir savo tautinį kilmingumą.

Kaip ir kokiu būdu visi kiti iš tolimesnių vietovių lietuviai gali prisidėti konkrečiai prie šio užsimojimo įgyvendinimo, gali plačiau paaiškinti iniciatoriai. Tačiau kiekvienu atveju įvedus lietuvių kalbos katedrą pirmoji sąlyga yra studentai — klausytojai. O tai gali padaryti pirmoj eilėj Viktorijos lietuviai studentai, kuriems yra patogiausia šio dalyko klausytojais įsirašyti. O klausytojais galėtų būti ne vien tik studentai, bet ir baigusieji.

Įvertindami iniciatorių pastangas mes tik sveikiname ir raginame visus lietuvius prisidėti prie šio darbo linkime, kad užsimojimas būtų pilnai įgyvendintas. Iš to mums bus ir naudos ir garbės.

(v.k.)

Pirmasis Pasaulio Liet. Jaunimo Kongresas

Rašo Pajauta Pullinen

"Visų akys nukreiptos į mus" — pasakė Kongresą atidarydamas PLJK K-to pirm. A. Zaparackas. Nekantriai lauktasis Kongresas prasidėjo, dirbo ir praėjo, kaip vėjas prašvilpė. Įspūdžių šimtai — sunku papasakot ar apsakyti. Klausėm, kalbėjom, stebėjom kitus, kiti mus stebėjo. Vos spėjom susitikt prabėgdami pro vienas kitą, skubėdami iš paskaitos į paskaitą, iš simpoziumo į simpoziumą. Kiekvienas susidarėm savo nuomonę apie įvairiausius parengimus, ir bus lengviausia visus įspūdžius perduoti žodžiu namo sugrįžus.

Programa buvo perdidelė toms kelioms dienoms; sunku net kartais pasirinkt buvo, į kokį simpoziumą eiti — visi atrodė įdomūs. Mėginsiu keliais bendrais bruožais aprašyti šį tikrai vertingą ir įspūdingą lietuviškojo jaunimo susibūrimą.

PIRMOJI DIENA — BIRŽELIO 30

Gražioje salėje, papuoštoje 16-kos tautų vėliavomis ir iš gėlių išausta Vytim, 7.30 val. vakare įvyko Kongreso atidarymas, kurį pravedė A. Zaparackas. Sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai, kun. V. Damijonaitis (iš Vokietijos) sukalbėjo maldą. Įspūdingai pagerbti partizanai ir laisvės kovotojai — užgesintos šviesos ir tik palikta apšviesta trispalvė ir stud. Šukelytė jų garbei paskaitė eilėraštį. Atidarymo trumpą kalbą tarė Pasaulio Liet. B-nės pirm. J. Bačiūnas; sekė sveikinimai p.p. J. Kajecko, V. Sidzikausko, Kun. K. Trimakas perskaitė šv. Tėvo sveikinimą. Be šių Kongresas yra gavęs virš šimto raštiškų sveikinimų, kurių buvo neįmanoma perskaityti vietoje. Atidaromąją paskaitą skaitė poetas Henrikas Nagys "Jaunimo reikšmė tautoje ir išeivijoje". Anot paskaitininko, tauta be sąmoningo jaunimo yra merdinti; tik turint stiprų susipratusį jaunimą, galima tautai tikėtis rytojaus...

9 val. vakare sekė Miss Lithuania rinkimai. Čia buvo išrinkta reprezentacinė lietuvaitė, kuri ir tarp savųjų ir tarp svetimųjų galėtų tinkamai atstovauti kraštą. Mergaitės pirmiausiai pasirodė balinėse suknelėse ir turėjo atsakyti klausimą savo gyvenamojo krašto kalba. Vėliau visos pasirodė tautiniuose rūbuose ir buvo išrinktos penkios finalistės, kurios tada turėjo trumpai pakalbėti lietuviškai bet kokia pasirinkta tema. Iš šių penkių jury komisija išrinko Miss Boston — **Giedrę Galinytę**, kaip pasaulio lietuvių Jaunimo Metų Miss Lithuania ir apvainikuota gintaro karūna.

Po rinkimų sekė susipažinimo šokiai. Daugumas "užsieniečių", tik tą pačią popietę grįžę iš stovyklos, jau pritrūko kvapo juose aktyviai dalyvauti.

ANTROJI DIENA — LIEPOS 1-JI

Rodos, vos spėjo visi namo grįžti ir kelias valandas pailsėti, ir vėl reikia atgal į Čikagą traukti. 9.30 val. ryto pilnutėlė salė susirinko klausyti pranešimų iš kitų kraštų. Buvo pristatyti delegacijų vadovai ir visos delegacijos, ir tada kiekvienas kraštas patiekė trumpą pranešimą apie lietuviškojo jaunimo organizacijas, veiklą ir t.t. Čia neužtektų vietos paminėti visų kraštų pranešimų — daugumas turi vienokių ar kitokių problemų, trūksta vadų, žmonių, spaudos, radijo valandėlių. Australijos pranešimą padarė Ieva Didžytė. Palyginus su kitais kraštais, pas mus nėra taip labai blogai; su gerais norais, atrodo, galėtume daug atsiekti. Išklausėme pranešimų iš Australijos, Argentinos, Austrijos, Belgijos, Brazilijos, Italijos, Kanados, Kolumbijos, N. Zelandijos, Šveicarijos, Švedijos, Uragvajaus, Venecuelos ir Vokietijos. Matėsi, kad lietuviškasis jaunimas deda visas pastangas nepaskęsti svetimųjų jūroje.

Po pranešimų sekė raportažas apie studiją "Kaip mes keičiamės svetimoje aplinkoje". Čia buvo nagrinėjamos trys studijos (1957, 1960, 1966) apie jaunimo pasisakymus įvairiausiais klausimais nuo mokslo šakos pasirinkimo iki nepriklausomon tėvynėn grįžimo, nuo politinių pažiūrų iki kalbos vartojimo. Šis raportas bus paskelbtas dar pilniau, kai bus grąžintos visos studijinės anketos, kurios buvo išdalintos viso pasaulio lietuvių jaunimui.

(Nukelta į psl 3.

VEDA VYT.BERNOTAS

POLITIKOS VINGIUOSE

DE GAULLE MASKVOJE — BOMBOS VIRŠ HANOI — HOLTAS AMERIKOJE — WILSONAS PAKELIUI Į MASKVĄ

Gerokai sudrumstęs Šiaurės Atlanto Gynybos Paktą Prancūzijos prez. C. de Gaulle pasuko Maskvos link. Čia jis buvo sutiktas taip, kaip nė vienas vakariečių valstybininkas nebuvo sutiktas. Jo lėktuvui leidžiantis į Maskvos aerodromą jį pasitiko 7 MIG lėktuvų eskadrilė. Ir tik jam išlipus iš lėktuvo jį pasveikino 21 patrankų šūviu. Apie milijonas Maskvos gyventojų sveikino jį pasipuošę prancūzų vėliavėlėm ir darugiškais plakatais. De Gaulle vyko tomis pačiomis gatvėmis, tik į priešingą pusę, kuriomis kadaise traukėsi Napoleonas. Jam buvo ne tik atidaryti Kremliaus vartai, bet jis tenai buvo ir apnakvydintas. Tokio respekto susilaukė Maskvoje pirmas prancūzas po Napoleono žygio.

Viskas ėjo puikiai, kol neprasidėjo Kremliuje monotoniškos kalbos, Brežnevo kaltinimai vakarams bei nauji grasinimai, ypač Vak. Vokietijai. Pastaroji ne tik kad užpuolė "draugišką" Sov. Sąjungą prieš 25-rius metus, bet tuo pačiu pasidarė nebesukalbama, nenori pripažinti "demokratinės" rytų Vokietijos ir net norinti apsiginkluoti atominiais ginklais!

Čia de Gaulle pritrūko kantrybės ir atsakydamas į Brežnevo kalbą jis tvirtai pareiškė, kad "eikime prie visko palaipsniui. Didžiausios užtvaros nedingsta per vieną naktį. Tad santykių glaudumui jūs parodykite pavyzdį. O rytų Vokietija — tai jūsų padarinys".

Pagrindinis de Gaulle vizito tikslas — sušvelninti santykius tarp Vakarų Europos ir komunistinio bloko. De Gaulle bando sujungti Europą į vieną monolitišką bloką panaikinant NATO, Varšuvos paktą, visas intrygas bei karštus nusistatymus. Vargu jam tai pavyks, kol rytuose dominuos komunistai.

*

Didelė staigmena: de Gaulle vieši Maskvoje, o bombos krinta ant Haiphong ir Hanoi. Tų miestų bombardavimas buvo seniai numatytas ir tik prieš kelias savaites įvykdytas. Tą bombardavimą iššaukė strateginė padėtis Vietname. Artėjant monsūnų laikotarpiui (kada lietūs be paliovos trunka net kelis mėnesius) pagyvėja komunistų atakos. Joms sukliudyti amerikiečiai, nieko neatsiklausdami (o be to, ko turėtų atsiklausti — prancūzų? britų?) paleido mirtiną smūgį į naftos sandėlius prie Hanoi ir Haipong miestų. Šis amerikiečių žygis sukėlė didžiulius debesis visame pasaulyje. O labiausiai pasipiktino Maskva ir Pekinas. Žinoma, ir britai su prancūzais toli neatsiliko. Pekinas pagrasė, kad amerikiečiai dar vieną žingsnį žengę savo karsto link. Britų Wilsonas taip pat tą bombardavimą pasmerkė. Jo pasisakymas prieš bombardavimą turi rimto pagrindo.

Šiuo metu Maskvoje vyksta britų prekybos paroda. Wilsonas buvo numatęs vykti į parodą ir tuo pačiu belstis į Kremliaus vartus dėl paliaubų Vietname. Nors ir gražūs Wilsono užsimojimai, bet jais nieko neatsieks. Kremlius žada priimti Wilsoną kaip parodos šeimininką, bet ne Vietnamo reikalais. O bombardavimas, savaime aišku, tuo labiau apsunkins Wilsono žygį.

Nė iš vieno krašto Amerika negauna tiek moralinės paramos, kiek iš Australijos. Ir tai yra Australijos min. pirm-ko Holto pastangos. Jis vienintėlis vakarų atstovas, kuris pilnai supranta ir pritaria Amerikos sprendimui bombarduoti šiaurės Vietnamo naftos sandėlius ir priešlėktuvinių raketų lizdus. O spaudos konferencijoj Holtas net pajuokė prancūzus ir anglus: "Amerika, jis pareiškė, nepageidauja jūsų materialinės pagalbos išskyrus jūsų supratimą ir pritarimą jos nuosprendžiuose. Tie, kurie smerkiat amerikiečių bombardavimus, pažvelkite į savo sąžines, pasitikrinkite savo smegenis..."

BYLA SOVIET. DIPLOMATAMS

"Freie Presse Korrespondenz" gegužės mėn. Nr. 5 rašo, kad 1966 metų pradžioje buvusiame koncentracijos lagery Dashau sovietų pasiuntinybės Bonnoje nariai uždėjo vainiką pagerbti ten nacionalsocialistų nužudytoms aukoms. Po to tuo metu Miunchene gyvenęs rusas pabėgėlis M. Priėjęs prie delegacijos vadovo valdininko A. A. Konoplankino, pasakė jam maždaug taip:

"Gražu, kad jūs padėjote čia vainiką atminimui nacių nužudytųjų aukų. Tačiau gal jūs galite man pasakyti, kur aš galiu padėti gėlių ant savo tėvo ir senelio kapo, kurie buvo išvežti Sibiran ir ten sušaudyti, lygiai kaip 40 milijonų kitų žmonių, kurie bolševikų buvo rytuose ir vakaruose pagriebti ir Sibire pasmerkti?"

Kai jis tai pasakė, jį puolė Konoplankinas ir keletas jo palydos narių, partrenkė jį ant žemės, trypė, o konsularinis valdininkas Konoplankinas sušuko: "Gerai ir teisingai buvo padaryta, kad tavo tėvą sušaudė, tačiau gaila, kad tavęs nenuvertė ir nesušaudė!"

Vokiečių kriminalinės tarnybos valdininkui teko rusą pabėgėlį M. išlaisvinti iš užpuolikų ir pristatyti Miuncheno universiteto klinikon ištirti, kur, paties M. teigimu, buvo konstatuota vidujinių ir išviršinių sažalojimų.

Nukentėjusiojo M. advokatas iškėlė bylą sovietų pasiuntinybės tarnautojui Konoplankinui.

Straipsnyje dar rašoma apie sovietų delegacijos cinizmą: jie padėjo vainiką teroristinės sistemos aukoms pagerbti, o patys pavartojo linčo teisę prieš žmogų, kuris tik paklausė, kur galima padėti vainiką pagerbti sovietinės sistemos aukoms. Ši pikta sovietų reakcija puikiausiai rodo biaurią jų sąžinę.

Č., (E.L.)

Gyvenimas Lietuvoje

SOVIETINIAI BALSAVIMAI

Viešoji pasaulio nuomonė jau yra apsipratusi su tiesiog mistišku sovietinių "rinkimų" reiškiniu — nepaprastai aukštu balsuotojų nuošimčiu. Normalioj visuomenėj neįmanoma, kad tik keli asmenys neatvyktų balsuoti iš dešimties tūkstančių. O sovietinių "rinkimų" statistikai kaip tą visada ir skelbia. Tuo būdu jie sėkmingai įtikino viešąją pasaulio nuomonę, kad balsuotojų skaičiai surašomi irgi iš anksto, kaip ir būsimieji deputatai, ir kad tie skaičiai maža ką bendra teturi su tikrove.

Visdėlto ir šįmet "rinkimų" komisija skelbė, kad vidutiniškai visoj Sov. S-goj balsuotojų buvo 144 milijonai ir iš jų balsuoti neatėjo tik šeši iš 10 tūkstančių, o Kaukaze tik... vienas iš 10 tūkstančių, Ukrainoj — du iš 10 tūkstančių. Tai jau taip "perdaug gerai, kad būtų teisybė", jog blanksta visos abejonės dėl prielaidos, kad ta "statistika" yra iš anksto suplanuota. Tame suplanavime tačiau yra įdomus reiškinys: baltiečiai parodyti kaip iš visų labiausiai "nerangūs" balsuotojai. Nors pagal tą statistiką baltiečiai irgi, lyginant su vakarietiškais standartais, balsavę neįtikėtinai puikiai, bet pagal bolševikinės propagandos standartus jie vistiek "juodos avys": Lietuvoj iš 10 tūkstančių neatėjo balsuoti 13, Latvijoj 18, o Estijoj net 41. Tokios statistikos planuotojams turbūt atrodė, kad bus patikimiau, jei Baltijos kraštuose parodys kiek "stipresnę opoziciją"...

(E)

*

Suplėšytų, subraukytų ar ko nors prirašinėtų balsavimo lapelių birželio mėnesio sovietiniuose balsavimuoseą anot oficialaus pranešimo, buvo paduota per 636 tūkstančius (sakoma, kad tie "balsavo prieš"). Lietuvoj tokių lapelių buvę apie 11 tūkstančių. Tiek jų užrašė balsų skaičiavimo komisijos. Bet kadangi rinkimai s l a p t i, tai tikrąjį tokių sužalotų lapelių ("liaudies priešų") skaičių slaptai tyrinėja tik čekistai.

(ELTA)

NAUJA MINISTERIJA LIETUVOJE

Birželio 23 d. Vilniuje įsteigta nauja vietinė ministerija — Buitinio gyventojų aptarnavimo ministerija. Ministeriu paskirtas Kazys Plechavičius.

Buitiniu aptarnavimu vadinama tai, ką atlikdavo smulkiosios dirbtuvėlės ir paskiri amatininkai: siuvimas, skalbimas, plaukų kirpimas, įrankių bei mašinų taisymas (įskaitant dviračius, motociklus arba ir privačius automobilius, kiek jų dabar pasitaiko) ir kt. Dabar visi tie darbai atimti iš savarankiškų amatininkų ir atliekami valdžios organizuotose dirbtuvėse, kurios tačiau tuo tarpu dar toli gražu nespėja reikiamų patarnavimų atlikti dėl to, kad jų nepakankamai yra, ir dėl to kad dažnai veikia biurokratiškai. Apskaičiuota, kad tos dirbtuvės jau atliekančios patarnavimų beveik už 10 rubilų per metus kiekvienam gyventojui, bet tai kaip tik dar labai maža.

STELMUŽĖS ĄŽUOLAS

(12 km. į šiaurės vakarus nuo Zarasų) Europos ir Amerikos spaudoj pagarsintas kaip seniausias medis Europoj (apie 2000 metų) Tam proga buvo žinia, kad po prieš kiek laiko atliktos "operacijos" (išimta iš liemens keli vienračiai puvenų ir nuimti keturi ant jo augę kiti medžiai), ąžuolas šį pavasarį gražiai sužaliavo ir žadąs dar netrumpai pagyventi.

(E)

ANAPUS OKEANO

Jonas Šoliūnas

NESIGIRIANT...

Taip. Nesigiriant reikia pasakyti, jog išeivijos veikloje tokio pavykusio dalyko dar nebuvo. Ką tik pasibaigusi jaunimo vasaros stovykla ir Kongresas savo pasisekimu prašoko visokiausias viltis.

Tai buvo kažkas nepaprasto. Viskas buvo taip įdomu ligi apsvaigimo. Tiesiog neįmanoma aprašyti to džiaugsmo, tų jausmų, kuriuos pergyveno susirinkęs jaunimas ir mūsų mažoji Lietuva — Čikaga. Mes nenorime girtis, bet tik konstatuoti faktą — vargu ar kada nors tokį ďalyką bus įmanoma pakartoti. Ne dėl to, kad mums ateity truks jėgų. Tik man rodos, kad praėję įvykiai buvo tokie dideli, taip vykusiai paruošti, kad net sunku įsivaizduoti jų panašų pakartojimą.

ŠLAPIAS SAULAITIS . . .

Dar ir dabar ausyse tebeskamba sukilusios stovyklos vado žodžiai, kad nuo dabar stovyklos komendantu bus Vanagaitė iš Argentinos. O tai įvyko Dainavoje paskutinę stovyklavimo dieną. Entuziazmo vedini ir Argentinos sukilimo paskatinti stovyklautojai "sukilo" ir nuvertė valdžią. Net savo mėgiamiausią vadovą Tėvą Saulaitį, S.J. vandenin įmetė.

Vai, ta, stovykla, stovykla! Ir kaip galės ją kas nors dalyvavęs pamiršti. Aš bent — niekados!

Jūs, mano mieli skaitytojai, neįsivaizduojat, kaip ten buvo smagu. Tai buvo Lietuva. Maža, bet pilna entuziazmo Lietuva. Kaip gali mūsų išeivija mirti, jei mes pajėgiame sukurti tokias Lietuvas užsienyje. Kaip gali nutautėti jaunimas, jei mūsų vyresnieji jiems suteikia tokias dovanas jaunimo entuziazmui palaikyti?

Aš dar grįšiu pas jus su smulkesniais stovyklos aprašymais. Šiandien galiu drąsiai štai ką pasakyti: *kiekvieno* Australijos delegacijos nario vardu turiu Jums, mieli Australijos lietuviai, padėkoti tūkstančius kartų, kad jūs suteikėt nemirštamą dovaną savo jaunimui, kad jūs įgalinote bent dalelei savo jaunųjų į čia atvykti. Ačiū, ačiū!

Stovykloje buvo visko: paskaitų, simpoziumų, vakarinių programų, saulės ir šilumos, bet svarbiausia — dainų. Ir kas gali užmiršti dainą! Ji skambėjo dvi savaites, ji aidėjo Dainavoje, o jos aidas nuskrido ten toli, kur mūsų brolių daina yra surakinta. Daina jungė mus visus vienon šeimon. Daina atpirko visus mažus stovyklautojų išsišokimus. Daina sunešė mus visus į vieną vienintėlį pasiryžimą — nenutraukti jos tol, kol ji suskambės laisvoje tėvynėje. Daina, daina, lietuviška daina ji mus pavergė savo didžiuoju grožiu. Ji mus grąžino Lietuvon.

Tiesiog negaliu aprašyti to momento, kada ketvirtadienio rytą mes visi vykome Čikagon į Jaunimo Kongresą. Didžiuliai autobusai pasipuošė plakatais, skelbiančiais, kad mes visi vykstame į Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą.

Širdy kaž kodėl buvo neramu — ar Kongresas taip pavyks, kaip pavyko vasaros stovykla? Ar Kongresas nebus tik išsekusio entuziazmo paskutinis veiksmas?

Be reikalo bijota. Kongresas buvo visų mūsų darbų gražiausias žiedas. Tai buvo šventės triumfališka užbaiga.

ĮSIMYLĖJAU . . .

Ir apie Kongresą mes dar parašysime vėliau. Dabar turiu pasakyti, kad nuo pirmosios poeto Henriko Nagio atidaromos paskaitos iki Algio Zaparacko baigiamojo žodžio bankete Kongresas buvo tik stovykliškojo entuziazmo tąsa.

Taip džiugu, taip džiugu. *Mūsų jaunimas įrodė, kad į mūsų visuomeninę veiklą į kovą dėl tautos laisvės jis ateina pasiruošęs.*

Jis visa tai įrodė savo paskaitomis, pranešimais, simpoziumais, nutarimais, rezoliucijomis. Būtų neįmanoma čia viską suminėti. Kaip pavyzdį noriu nupasakoti vieną nutikimą.

Simpoziume "Tautinė ištikimybė svetur" dalyvavo įvairių kraštų atstovai. Nepaprastai puikiai kalbėjo Australijos atstovas Antanas Stepanas, puikiai pasirodė N. Zelandijos delegatas V. Grigaliūnas; geri buvo Kolumbijos Dyrikis ir JAV-bių Lazdinis, bet visus juos pranešė Brazilijos atstovė R. Steponaitytė. Aš ją įsimylėjau! (gaila, ji to nežino). Ir kaip gali jos nemylėti. Ji gimusi Brazilijoj, bet jos lietuvių kalba buvo perlas visame Kongreese. Daugumas gimusių Lietuvoje taip tyriai, aiškiai, švelniai nekalba, kaip jinai. Ji pasakė, kad nors ir gimusi Brazilijoje, bet jai Brazilija yra tik pusbrolis, o tėvų kraštas Lietuva — tikrasis brolis. Mes plojome jai lyg pasiutę. Net delnai skaudėjo. Galima drąsiai tvirtinti: tol, kol išeivija Lietuvai išaugina tokių deimantų, kap Steponaitytė, tol mūsų tauta bus gyva, amžinai.

TVIRTAS ŽINGSNIS

Mūsų jaunimas tvirtu žingsniu eina ateitin. Tai įrodė ir Kongreso nutarimai. Jie buvo konkretūs ir realūs. Pavyzdžiui, buvo mūsų vyresniesiems pasakyta, jog jaunimas yra nepatenkintas ďabartine išeivijos politinių veiksnių struktūra. Buvo pasiūlyta viską perorganizuoti ir politinį veikimą pritaikinti nūdieniniams reikalavimams. Nutarimų priėmimo metu paskutiniame posėdyje buvo perskaitytas atviras laiškas Lietuvos jaunimui, kur buvo pasakyta, kad išeivijos jaunimas džiaugiasi kiekvienu pavergtosios Lietuvos jaunimo laimėjimu.

Visas Kongresas buvo baigtas iškilmingu banketu, kuriame dalyvavo ir mūsų vyresnieji broliai — visuomenės veikėjai. Kongresas buvo aprašytas vietinėje spaudoje. Apie jį ir Dainų Šventę amerikiečius informavo visos televizijos stotys. Žodžiu, tikslas pasiektas. Darbas įvykdytas geriau, nei tikėtasi.

Po Kongreso visas jaunimas dalyvavo Dainų Šventėje. Čia taip pat viskas gražiai praėjo. Didžiausią įspūdį dešimttūkstantinei miniai vis dėl to paliko šimtinis vaikų choras. Tai buvo ir vėl kažkas nepaprasto. Ir vėl visi plojome.

Paklausta apie Dainų Šventę Australijos jaunimo atstovė Ieva Didžytė pasakė: "Viskas fantastiška!" Ir taip sakyďama nieko neperdėjo.

PAVOJAI PABALTIEČIAMS ŠVEDIJOJE

"Pabaltiečiai stato Švediją į keblią padėtį", tokia antrašte išspausdino Mainze leidžiamas dienraštis "Allgemeine Zeitung" birželio 6 d. laidoje savo korespondento Skandinavijoje straipsnį. Jame rašoma, kad būsimasis sovietinio ministerio pirmininko Kosygino lankymasis Švedijoj meta jau savo šešėlį į priekį. Švedijos užsienio reikalų ministeris Nilssonas jau pareiškė, kad 30.000 pabaltiečių, kurie antrojo pasaulinio karo metu pabėgo į Švediją, laikomi ir toliau sovietų piliečiais. Atsikratymas tos pilietybės galimas tik su sovietinių įstaigų sutikimu. Šis pareiškimas pabaltiečių, o taip pat ir kitų rytų Europos pabėgėlių tarpe sukėlė didelį nerimą. Laukiama, kad artimiausių savaičių bėgyje tūkstančiai iš jų reikalaus Švedijos vyriausybę peržiūrėti savo laikyseną.

Pradžią šiam staigiam paaštrėjimui davė vieno Švedijoj gimusio pabaltiečio pašaukimas į sovietų armiją, nors jo tėvas ir jis pats jau daug metų yra Švedijos piliečiai. Keletą vengrų pabėgėlių, kurie, laikydami save švedų piliečiais, apsilankė Vengrijoj, ištiko toks pats likimas.

Švedų konservatorių partijos vadas Holmbergas parlamente pareikalavo užsienių reikalų ministerį, kad jis Kosygino lankymosi metu šį "dvigubos pilietybės" klausimą su juo aptartų ir atleistų šiuos pabėgėlius nuo rytų valstybių pilietybės (apie kurią jie patys neturi jokio supratimo). Torstenas Nilssonas tokią intervenciją atmetė ir pareiškė, kad pabaltiečiai turi patys daryti sovietų pasiuntinybėje žygių dėl sovietų pilietybės panaikinimo. Tai reiškia, pastebi laikraštis, kad kiekvienas jų turi pirma priimti šios pilietybės tolimesnę egzistenciją ir sovietų įstaigoms suteikti apie save smulkiausių žinių. Laikraštis reiškia abejonę, kad bent vienas rytų pabėgėlis rizikuos leistis į tokį žygį.

Iš Švedijoj esančių 30.000 estų, latvių ir lietuvių 29.000 jau seniai yra Švedijos piliečiai. Daugeliui jų sūnų, kurie yra čia gimę ir atitarnavę švedų kariuomenėje, susidaro dabar teorinė galimybė, kad jie gali būti pašaukti į sovietų kariuomenę.

Pabaltiečiai ir tūkstančiai kitų rytų pabėgėlių, kurie jau daug metų gyvena Švedijoj ir čia saugiai jautėsi, staiga pasijuto atsidūrę labai neramioje padėtyje. Laikraštis klausia, ar pabėgėliai iš Lenkijos, Vengrijos, Jugoslavijos ir Čekoslovakijos vis dar tebėra jų ankstyvesnių kraštų piliečiai. Dėl tautinių mažumų įjungimo klausimo jau ilgesnis laikas esama nuomonių skirtumo Švedijoj. Ar šis Nilssono pareiškimas yra ženklas, kad pageidaujama, jog jie išemigruotų? Jeigu taip, tai kur šie, daugiausia jau seni žmonės, turi emigruoti? Atgal į Estiją, Latviją ir Lenkiją? — baigdamas klausia laikraštis.

Nuo savęs dar reikėtų pridurti, kad Švedija buvo vienintėlė demokratinė valstybė, kuri savo metu prievarta grąžino pabaltiečius į Sovietų Sąjungą. Taigi ir dabar iš jos galima visko tikėtis ir laukti.

zv

(*E.L.*)

BALTŲ PROTESTAS

1966 mė gegužės 31 d., nr. 124 "Frankfurter Allgemeine Zeitung", 3 pusl. paskelbė pabaltiečius liečiančią šią žinią: "STOCKHOLMAS, gegužės 30. Daugiau kaip 30.000 Švedijoj gyvenančių estų, latvių ir lietuvių atstovai numato kreiptis protestuodami į Švedijos Užsienių Reikalų Ministerį. Šities baltai nežiūrint savo švedų pilietybės yra ir toliau laikomi Sovietų Rusijos piliečiais ir todėl įpareigojami atlikti karinę prievolę Sovietų Sąjungoje. Švedų Užsienio Reikalų Ministeris nesiima žygių juos nuo Sovietų pilietybės atpalaiduoti. Jis nurodė baltams Švedijoje kreiptis į Sovietų Pasiuntinybę Stockholme su specialiais blankais, kad ji atpalaiduotų nuo Sovietų pilietybės. Tuo tarpu baltai pareiškė, kad nei vienas iš jų negalįs šitų blankų užpildyti, kuriuose turi būti nurodoma visų giminių pavardės ir gyvenamosios vietovės."

Kad Sovietai laiko savos valstybės piliečiais ir toliau visus pabėgėlius iš savo kraštų ir pareikalauja kai kada net išduoti "baisius nusikaltėlius" — tai ne naujiena. Tą daro ir Jugoslavija. Bet mus stebina Švedijos laikysena, kuri tuoj po karo išdavė 150 lietuvių Sovietams kankinimams ir mirčiai, o dabar pati Švedijos vyriausybė nesiima sutvarkyti savų piliečių karinės prievolės reikalų ir pasiūlo kiekvienam asmeniškai pabaltiečiui kreiptis į Sovietų Pasiuntinybę Stockholme ir prašyti jos atleidimo nuo karinės prievolės. Ar čia baimė mažos valstybės prieš milžinišką kaimyninę valstybę, ar Švedijos keista politika?

(k.)

Mirus

KOTRYNAI NARBUTIENEI,

vyrą Vaclovą, sūnus — Kęstutį, Vytautą ir Algirdą bei jų šeimas giliai užjaučiame.

A. ir S. Kapočiai

A. † A.

KOTRYNAI NARBUTIENEI

mirus, jos vyrą Vaclovą, sūnus Algirdą, Vytautą ir Kestutį ir jų šeimas liūdesy giliai užjaučia

Maksvyčių ir
Daniškevičių šeimos

KOTRYNAI NARBUTIENEI

mirus, jos vyrui Vaclovui, sūnums Algirdui, Vytautui ir Kestučiui bei jų šeimoms reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Nita Wallis
S. Grincevičius

A. † A.

KOTRYNAI NARBUTIENEI

mirus, prieteliui Vaclovui Narbutui, sūnums ir marčioms reiškiame užuojautą kartu liūdėdami.

M. ir A. Bernotai

A. † A.

KOTRYNAI NARBUTIENEI

mirus, Vaclovui Narbutui ir jo šeimai bei artimiesiems giliausią užuojautą reiškia

Grybų šeima

KOTRYNAI NARBUTIENEI MIRUS

— Diena, kuri mus taip baugina ir kurią mes vadiname paskutine, yra tik pirmoji amžinybėje.
L.A.Seneca
Romėnų rašytojas ir filosofas.

Žmogaus gyvenimas, tai įvairių kryžkelių, kalnais ir bedugnėmis nusagstytas, besišakojančių krypčių šios žemės takas, kurį eidami ir, gyvenime turėję gražių bei laimingų, o kartais ir skausmo ašaromis palaistytų dienų, mes visi artėjame prie gyvenimo ir mirties slenksčio. Ir štai šiandien, atsisveikinant su Sydnejaus visuomenėj labai gerai žinoma ir mylima Kotryna Narbutiene, žmogus lyg sustabdai momentui pačio savęs gyvenimą ir pagalvoji, jog ta dinamiška ir, visuomet energijos ir ištvermės pilna širdis, šiandien taip pat sustojo ir, jau ne laikinam poilsiui, bet amžinybei.

A.a. K. Narbutienė

A.a. Kotryna Noreikaitė-Narbutienė gimė 1906 m. lapkričio 24 d. Rygoje, kur gyveno iki I-jo P. Karo, per kurį, frontui artėjant, su tėvais išvyko į Maskvą. Čia pradėjo pradžios ir vidurinį gimnazijos mokslą ir, laisvu laiku lankė baleto studiją, vėliau šokdama Didž. Maskvos Teatre, iki nelaimėje sulaužius kojį, vėliau baletą turėjo palikti.

1922m. Kotryna su savo šeima grįžta į Lietuvą ir įsikuria Biržtone. 1923 m., susipažinus su Lietuvos kariuomenės leitenantu Vaclovu Narbutu, už jo išteka ir visam laikui apsigyvena Kaune, vėliau įsigyjant puikius namus Šančiuose. Šeimoje Kotryna yra pagelbininkė vyrui Vaclovui, kuris, iškilęs iki majoro laipsnio tiek Lietuvoje, tiek ir išeivijoje visuomet ir visada jautė nuoširdžią ir draugišką savo žmonos ranką. Pulko gyvenime ji visuomet buvo iš tų pirmųjų moterų, kurios nešdavo reprezentacinius savo pulko moteriškuosius vargus. Dalyvaudama Didž. Lietuvos Kunigaikštienės Birutės draugijoje o taip pat būdama ir skautų globėja, ji neatsisakydavo niekuomet ir niekam padėti.

Lietuvoje velionė susilaukia trijų sūnų: Algirdo, Vytauto ir Kęstučio, kuriuos gražiai išauginusi, įstengia kartu su vyru išvesti per visas karo audras, mokėdama įdiegti ne tik šeimyninę religinę, bet taip pat ir gražią tautinę bei Lietuvos meilę.

Tremtyje gyvenusi Würzburge ir vėliau Stuttgart'e, ji su savo šeima 1949 metais atplaukia į Australiją. Apsigyvena Sydnėjaus priemiestyje Newtown'e, kur vyras verčiasi namų pirkimo ir pardavimo agento darbu. Nuo pačių pirmųjų įsikūrimo dienų Sydnėjuje, Kotryna ir visa šeima yra aktyvūs lietuviškos parapijos Camperdown,e nariai, o, steigiantis chorui, velionė viena iš pirmųjų į jį stoja ir jame aktyviai dalyvauja daugelį metų. Taip pat, turėdama visuomeninio darbo praktikos, ji yra ir viena iš pirmųjų Sydnėjaus Socialinės Moterų Globos draugijos steigėjų, būdama eilę metų valdybos ir pačios draugijos aktyvi narė. Socialiniame savo darbe velionė nuoširdžiai sielojasi ir remia, ypatingai į vargą ir nelaimes papuolusius lietuvius. Po eilės metų išgyventų Newtown,e Kotryna su šeima persikelia į Ashfield'ą, kur ji ir praleidžia paskutiniąsias savo gyvenimo dienas.

Pastaraisiais metais Kotryna pradėjo negaluoti, po kelių operacijų vėžio jau negalima buvo sustabdyti ir ji liepos 4-tą dieną ramiai savo namuose užmigo amžinuoju miegu.

Velionės asmenybė Sydnėjuje buvo plačiai žinoma. Jos tiesus charakteris, užkulisių neturintis būdas ir teisingas žodis, buvo kai kurių, ypatingai silpnesnio būdo žmonių ir pribijomas, vengiamas, tačiau daugumas jos draugų ir pažįstamų ją labai nuoširdžiai gerbė ir laikė autoritetu. Todėl nenuostabu, kad ir darbo dieną, į bažnyčią susirinko apie 200 žmonių, kai gyvų gėlių, vainikų ir puokščių buvo nukloti bažnyčios laiptai, kaip niekada anksčiau. Kun. P. Butkaus atlaikytos gedulingos pamaldos, kun. P. Martuzo giedamos giesmės ir kun. P. Butkaus žodis bažnyčioje, iškeliant velionės asmenybę ir jos gyvenimą, buvo tas paskutinis "sudiev" šiai bažnyčiai, parapijai ir visiems artimiesiems.

Ilgos vilkstinės mašinų, velionė palydėta į Roockwod'o kapinių lietuviškąją sekciją. Atsisveikinimo žodžius prie velionės kapo tarė: Cabramattos LB pirmininkas A. Statkus, Sydnėjaus LB pirmininkas V. Miniotas ir "Dainos" choro administratorius A. Kramilius. Nutilus "Marija, Marija" giesmės garsams, kalnai gyvųjų gėlių apdengė velionės Kotrynos kapą, prie kurio, su ašaromis akyse, už paskutinį jo žmonos pagerbimą, padėką pareiškė vyras Vaclovas.

Velionė paliko vyrą, sūnus, marčias, anūkus, dvi seseris Lietuvoje ir daugybę savo draugų ir artimųjų, pas kuriuos jos atmintis dar ilgai, ilgai bus gyva.

Tegul tolima nuo Tėvynės Pietų Kryžiaus žemė, Tau Kotryna, suteikia amžinąją ramybę!

A.L-tis.

A. † A. KOTRYNA NARBUTIENĖ

1966 m. liepos 4 d., po sunkios ligos a.a. Kotryna užmerkė akis, ir liepos 6 d., buvo palaidota Lietuvių Katalikų Kapinėse, Roockwood.

A.a. Kotryna buvo viena iš pirmutinių Syďney Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugijos narių ir organizatorė. Nuo draugijos įsikūrimo visą laiką buvo lojali ir aktyvi narė. Draugijos pasisekimais džiaugdavos, o esant rūpesčių sielojosi. Kitas nares ragindama nepraleido nė vieno susirinkimo, nešykštėdama teisingo žodžio. Visuomet buvo jumoro pilna, kartu ištiesdama materialiai pagalbos ranką. Pradėjus organizuoti Senelių Poilsio Namų pastatymą, ir atidarius tam reikalui fondą, a.a. Kotryna viena iš pirmutinių tam sumanymui pritarė ir visokeriopai rėmė.

Draugijos valdyba ir narės liūdime netekusios a.a. Kotrynos mūsų tarpe ir kilnios sielos ir diďelės rėmėjos mūsų organizacijoje.

Atsisveikinant, mes lenkiame galvas ir mūsų maldose prašome Aukščiausiojo jai amžinos ramybės danguje.

S.L.M.S.G.D.

Pirmasis Pasaulio Liet. Jaunimo Kongresas

(Atkelta iš psl. 1)

Po pietų vyko net devyni simpoziumai. Pasirinkimas didelis, ir dar net neturėjau progos susitikti su visais, kurie juose dalyvavo. Aš pati pasirinkau: "Laisvinimo darbas ir jaunoji karta", kuriame dalyvavo R. Cibas (Austral.), Dr. J. Norkaitis (Vok.), D. Klovaitė (Venec.), R. Kairelytė (Argent.) ir A. Maželis, R. Sabaliūnas ir A. Garlauskas (JAV). Moderavo Dr. A. Avižienis (J.A.V.). Tema sutraukė gausų būrį dalyvių ir iššaukė labai gyvų diskusijų, kad net reikėjo pratęsti numatytą laiką. Daugumas čia pareikštų minčių atsispindės Kongreso nutarimuose politiniais reikalais.

Simpoziume "Jaunimas", jo organizacijos ir visuomenė" dalyvavo Daiva Labutytė, o simp. "Lietuviškas švietimas jaunosios kartos akimis" — K. Zdanavičius.

Po diskusijų vėl visi skubėjo namo (daugiausia į Marquette Parką — tą didžiąją lietuvių koloniją); po trumpos vakarienės ir — į operą, įvykusią Maria High School Marquette Park. Opera "Lokys", parašyta kompozitoriaus Dariaus Lapinsko, turėjo labai sėkmingą premjerą. Bilietų pareikalavimas buvo toks didelis, kad ji turėjo būti pakartota dar tą patį vakarą. Tikrai buvo įdomu. Daugumai, gal net visiems tai buvo pirmas kartas išgirsti lietuvišką operą.

"Lokys" pasibaigė, ir vėl atgal į miestą, į Conrad Hilton viešbutį (kur viskas ir vyko), į šokių vakarą. Šį vakarą jau visi šaunesni. Prisirinko pilna salė ir turėjom progos pamatyti labai įdomią programą. Pirmiausia "Antrasis kaimas" pateikė keletą juokingų škicų (dalyvauja buvęs sydnejiškis Romas Stakauskas). Paskui sekė Clevelando jaunųjų taut. šokių grupė. Tokios įdomios ir geros grupės jau seniai neteko matyti: daug nematytų šokių; tarp matytųjų Klumpakojis, kurį su klumpėmis ir šoko. Tautiniai šokiai ir vėliau pasišokimas buvo palydėtas labai smagios Korp! Neo-Lithuania kapelos.

TREČIOJI DIENA — LIEPOS 2-JI

Rytą vėl renkamės į paskaitą — salė pilna, talpinanti apie 400-500 žmonių. Paskaitą tema "Žvilgsnis į pavergtą Lietuvą" skaitė S. Lozoraitis, jr. Po to vėl simpoziumai. Ypač įdomus buvo "Tautinis pasireiškimas krašte", kur šeši jaunuoliai, visi nepersėniausiai atvykę iš Lietuvos (du dabar Vokietijoje, vienas Prancūzijoje, trys JAV-se) pasakojo savo pergyvenimus ir įspūdžius iš Lietuvos. Gal pavyks gauti bent vienos kalbos nuorašą, bus labai įdomu. Mat, visi kalbėjo ne viską pasirašę, tai dabar dar negalėjo duoti.

Pietų metu pradėjo dirbti nutarimų Komisija, į kurią įėjo visų kraštų atstovai. Pirmininkavo A. Saulaitis, S.J. (JAV) ir buvo pasiskirstyta į dvi grupes: kultūrinę — vicepirm. V. Grigaliūnas (N. Zel.), sekr. A. Kinka (Angl.) ir politinę — vicepirm. kun. V. Damijonaitis (Vok.) ir Pajauta Pullinen (Austral.). Komisijai buvo patiekti įvairūs rezoliucijų projektai bei simpoziumuose ir diskusijose iškilę pasisakymai. Po kokių keturių valandų darbo pavyko tą visą medžiagą suvesti į vienetą ir nutarimai buvo pasiūlyti Kongresui priimti. (Nutarimai spausdinami atskriai). Uždaromasis Kongreso susirinkimas visus nutarimus priėmė dideliu plojimu.

Po pietų vėl vyko simpoziumas "Tautinė ištikimybė svetur" (dalyvavo mūsiškis A. Stepanas) ir paskaita "Bendruomenės išeivijoje". Vėl klausytasi įdomių minčių ir faktų — sunku kartais ir išrūšiuot, kur kas girdėta.

Atėjo 4 valanda ir Kongreso uždarymas. Uždaromąją paskaitą "Lietuvių jaunimas pasaulio idėjų plotmėje" skaitė Dr. A. Sužiedėlis. Dalyvavo apie 700 žmonių; pristatyti garbės svečiai, perskaityti nutarimai ir su Lietuvos Himnu akademinė Kongreso dalis baigta.

Ir vėl teko skubėti namo, kad vos spėjus apsisukti spėtum žmogus grįžti į Hilton viešbutį Kongreso banketui — baliui. Per visas dienas labai teko skubėti. Būtų gal geriau, kad programa nebūtų buvusi taip perkrauta ar visas Kongresas bent viena diena prailgintas. Prie to skubėjimo pridėjus dar karštį — jau antra savaitė čikaga kepa prie 90 ar daugiau laipsnių — tai taip ir pasibaigia jėgos. O kas sakė, kad mes čia turėsim atostogas. Iki šiolei visi pervargę ir net daugumas svorio praradęs.

Na, apie balių. Susirinko apie 1.100 žmonių į didelę puošnią salę. Prie garbės stalo pakviesti vilę. Prie garbės stalo pakviesti visų delegacijų vadovai, PLJK Komitetas ir garbės svečiai. Daug kalbų, pristatymų, padėkų (per-daug!). Pristatyti kraštų vadovai ir paprašyta atsistoti visa delegacija. Australija įteikė prisiminimui po dovanėlę p.p. Bačiūnui, Zaparackui ir Kamantui. Nepaliaujamai plota pristačius Vyt. Kamantą — jis daugiau negu bet kas kitas dirbo, kad kongresas pavyktų. Kamantas išvardino Kongreso mecenatus, paminėjo Australiją, kuri savo delegacijai atsiųsti surinko apie 10.000 dol. Palyginus su kitais kraštais Australijos lietuviai gali tikrai didžiuotis savo dosnumu. Ačiū dar kartą jums visiems, kad įgalinot mus Kongrese dalyvauti.

Pagaliau pasibaigus kalboms sekė meninė programa, kurioje padainavo solistai Aušra Vedeckaitė ir Rimantas Dabšys. Visai oficialiai daliai pasibaigus liko dar truputis laiko pasišokt ir atsikvėpt po viso įtempimo.

KETVIRTOJI DIENA — LIEPOS 3-JI

Ši diena jau nėra tikrai Kongreso dalis, bet paskirta Dainų Šventei. Ryte pamaldos katalikams ir evangelikams, o 2.30 val. p.p. rinkomės Čikagos amfiteatre III-jai Šiaurės Amerikos Lietuvių Dainų Šventei. Milžiniška salė (virš 10.000) perpildyta tautiečiais iš visų kampų ne tik iš Amerikos, bet ir iš viso pasaulio. Scenoje apie 1000 dainininkų. Prieš prasidedant pačiai šventei visų kraštų Kongreso dalyviai buvo pristatyti visuomenei. Eiseną į salę įvedė p. Bačiūnas su Giedre Galinyte — Miss Lithuania. Po jų sekė visi dalyviai su savo krašto vėliava. Australija ėjo pirmoji, o toliau sekė visos kitos delegacijos. Eiseną lydėjo labai karšti plojimai. Kiek vėliau teko girdėti ir publikoje ir delegacijose daugeliui išspaudė ašaras šis įspūdingas lietuvių jaunimo pasirodymas.

Po eisenos daugiau kalbų, pristatymų ir t.t. O temperatūra 99°! Viduj gal kiek vėsiau. Prasidėjo programa jungtinių chorų dainomis diriguojant įvairiems vadovams. Po pertraukos pasirodė jungtinis vaikų choras. Čia tai buvo įdomi naujiena — apie 700-800 vaikučių, palydimi kanklių (irgi vaikai) sudainavo šešetą dainų. Žinoma, turėjo ir kartoti.

Trečioje Dainų Šventės dalyje išpildyta komp. B. Budriūno kantata, kurią jau mums teko girdėti Los Angeles koncerte. Jungtinių chorų išpildyta ji pasirodė dar įspūdingesnė. "Lietuviais esame mes gimę" užtraukė tūkstantis balsų ir tuo Dainų Šventė užbaigta.

★

Viena diena poilsio ir ryt į New Yorką kur prasidės pasiruošimai lankantis kilmės kraštų ambasadose ir peticijos įteikimui bei demonstracijomis. Apie tai kitame laiške.

Pajauta Pullinen

Jaunimo Kongreso Nutarimai

Pirmasis Laisvojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas, įvykęs 1966 birželio 30 - liepos 3 dienomis Chicagoje, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, ir atstovaująs Argentinos, Australijos, Austrijos Belgijos, Brazilijos, Didžiosios Britanijos, Italijos, Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados, Kolumbijos, Naujosios Zelandijos, Prancūzijos, Švedijos, Šveicarijos, Uragvajaus, Venezuelos bei Vokietijos lietuvių jaunimui, paskaitomis, simpoziumais bei diskusijomis aptaręs išeivijos lietuvių jaunimo tikslus, siekimus pareigas ir uždavinius, iškilmingai pareiškia:

LIETUVIŲ TAUTOS REIKALU

Kongresas reiškia tikėjimą lietuvių tauta, turinčia žmonijos istorijoj savo vietą ir misiją, ypač dabartiniais laikais, kai pasaulio tautos suartėja bendriesiems žmonijos tikslams siekti ir vykdyti.

Todėl Kongresas didžiuojasi visais tais lietuviais, kurie su nepalaužiama viltimi ir pasiaukojimu dirbo ir dirba savo tautos gerovei ir ateičiai, ypač Lietuvos jaunimu, savo valią išreiškusiu 1941 metų sukilimu prieš okupantą, didvyriškomis partizanų kovomis, rezistenciniu pasipriešinimu ir kitais žygiais.

Išeivijos lietuvių jaunimas, tęsdamas tautinius darbus svetur reiškia savo tautai ištikimybę ir ją vykdo šiais darbais.

Pasisako už Jungtinių Tautų Chartos ir Žmogaus Teisių Deklaracijos visuotinį įgyvendinimą, laiduojantį valstybinio apsisprendimo, kultūrinio savitumo, religijos, žodžio, sąžinės ir kitas teises bei laisves. Tokių teisių ir laisvių taip pat privalo lietuvių tauta, turinti ilgaamžę istoriją, tautinę savo kultūrą ir nepriklausomo gyvenimo tradicijas. Dėl to Kongresas dabartinę Lietuvos okupaciją, įvykdytą klastingu sovietinės Rusijos ir nacinės Vokietijos susitarimu, laiko neteisėtu prievartiniu aktu, pavertusiu Lietuvą Sovietų Sąjungos dalimi su visais iš to kylančiais kolonizaciniais padariniais — išnaudojimu, naikinimu, nutautinimu ir nuvertinimu.

Kadangi aukščiau minėtos teisės ir laisvės yra visos kultūringosios žmonijos laimėjimas, dėl to visų kultūringų žmonių jos turi būti ginamos ir saugojamos. Lietuvių išeivijos jaunimas, bręsdamas kartu su teisių bei laisvių idealo įsitvirtinimu žmonijoj, pasižada ne tik pats dėl šio ideało kovoti, bet kartu kreipiasi ir į kitus:

1) Didžiuojasi Lietuvos jaunimo atsparumu okupanto užmačioms, didžiai vertina jo pastangas išlaikyti tautinę savo individualybę ir tiki, kad jis nesusigundys komunizmo skraiste dengiamais rusiško imperializmo siekimais, ir linki ištvermės ir ryžto.

2) Prašo rusų tautos jaunimą suprasti lietuvių tautai daromą žalą ir santykius su Lietuvos jaunimu grįsti ne režimo tironija ir komunizmo nusikaltimais, bet gerų kaimynų susipratimu ir pagarba.

3) Kviečia pasaulio jaunimą, su kuriuo kartu laisvėje gyvena, padėti kovoti už Jungtinių Tautų Chartos ir Žmogaus Teisių Deklaracijos principų taikymą visoms pasaulio tautoms, ne tik didelėms, bet ir mažoms, ne tik šiapus, bet ir anapus Geležinės uždangos.

Kongresas *tiki*, kad yra atėjęs metas žmonijos santykiuose atsisakyti jėgos bei dominavimo ir juos grįsti teisingumu bei broliškumu, ta ekumenine dvasia, kuri savo išraiką rado neseniai įvykusiame Vatikano suvažiavime. Tokioms viltims Kongresas laukia visų tautų jaunimo pritarimo ir paramos, ir tai būtų visų gražiausia, ką jis pasauliui galėtų duoti.

Tokios mūsų viltys, kuriomis, tikime, ir siekimai, kuriems ryžtamės. Bet norėdami kitų talkos, taip pat ir patys turim būti stiprūs ir pajėgūs.

Tai priklauso nuo mūsų vieningumo ir organizuotumo. Tokį vieningumą ir organizuotumą mums laiduoja Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, laisvojo pasaulio lietuvius jungianti lietuvybės pagrindu ir vykdanti bendruosius tautinius jų tikslus Lietuvių Chartos principais. Dėl to Kongresas skatina laisvojo pasaulio lietuvių jaunimą visu plotu jungtis į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, kurios iniciatyva bei parama taip pat įvykdytas ir šis pirmasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas, pasirinkęs savo šūkiu "Mūsų jėgos, mūsų žinios laisvai Lietuvai Tėvynei."

Tad į darbą išlaikyti išeiviją Lietuvai ir jaunimą Lietuvos ateičiai!

JAUNIMO KONGRESŲ REIKALU

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas buvo pirmasis žingsnis į lietuvių jaunimo bendravimą ir bendradarbiavimą visos lietuvių išeivijos mastu. Todėl Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui turi ir toliau būti vieta, reguliariai telkianti ir jungianti jaunimą bendram tautiniam darbui ir siekimams. Kongresų šaukimo iniciatyvos ir toliau prašoma imtis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba.

LIETUVIŲ SPAUDOS REIKALU

Lietuvių spauda, būdama tautinės kultūros ryški ir svarbi dalis, reikalinga jaunimo dėmesio ir paramos.

Atskiro dėmesio nusipelno žurnalas Lituanus ir Lietuvių Enciklopedija anglų kalba, skiriami lietuvių kultūros reprezentacijai ir teikią lietuvių tautos mokslo, kultūros ir gyvenimo pagrindines žinias.

JAUNIMO ŽIDINIŲ REIKALU

Kongresas skatina lietuviškų institucijų ir bendruomenių vadovybes vietovėse, kur tik įmanoma, steigti jaunimo židinius, tuo sudarant geresnes realias sąlygas jaunimui burtis, bręsti ir veikti.

PASAULIO LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS REIKALU

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese dalyvavusių lietuvių studentų sąjungų nariai ir vadovai, išdiskutavę bendros studentų organizacijos svarbumo reikalą, sutarė įsteigti Pasaulio Lietuvių Studentų Sąjungą. Sąjungos veiklą koordinuoja Pasaulio Lietuvių Studentų Atstovybė.

POLITINĖS ORGANIZACIJOS REIKALU

a) Kongresas, apsvarstęs reikalą ir galimybes jaunajai kartai jungtis į bendrą lietuvių politinės veiklos organizaciją, laiko, kad dabartinis politinės vadovybės sudarymo būdas partiniu ar sroviniu pagrindu yra tokio įsijungimo kliūtimi.

(Nukelta į psl. 4)

VIENA DIENA DAINAVOJE

Ramunė Zinkutė

Užgeso šv. Jono vabalėlių šviesa ežere atsispindėjo pirmieji patekančios saulutės spinduliai, bet "Dainavos" jaunimo stovyklo dar tylu. Aukštyn kyla saulė, nušviesdama ant kalno augančių medžių viršūnes, ir su pirmuoju ežero bangų žerėjimu pasigirdo atbundančios stovyklos garsas — skambalas.

Apsnūdę kėlėsi iš lovų — vieni iš palapinių ritosi, kiti iš liuksusinių barakų, tačiau visi žiovaudami protestavo, kad miegojimo laikas turėtų būti pratęstas.

Vėl pasigirsta skambalas — vėliavų pakėlimas. Keli energingieji, kurie prie ežero prausėsi, skuba baigti rengtis ir visa stovykla suka aikštelės link. 400 balsų susilieja į Lietuvos Himną kai kyla trispalvė ir Amerikos vėliava. Seka keli panešimai apie šios dienos stovyklos programą, bet dar besikalbant, keliu prie valgyklos atvažiuoja didžiulė tamsi mašina. Vos jai sustojus, išlipa baltai apsirengę patarnautojai, ir nešdami puodus, eina į valgyklą — tai mūsų pusryčiai atvažiavo.

Minia stovyklautojų traukia irgi į valgyklą. Kurie greitesni, bematant sulenda į vidų ir jau pusryčiauja, tačiau ilga eilė tęsiasi nuo durų. Bet ir čia nenuobodu — vienur ar kitur pradeda dainą, vienas kitą klausinėja iš kurio krašto, kurio miesto, girdisi juokas, ir, rodos, taip greitai eilė juda kad nebaigus kalbėti jau ir atsiduri prie maisto dalinimo vietos.

Pusryčių laikas trumpas, kiti keliasi nuo stalų nebaigę valgyti, nes jau vyksta pastovyklių užsiėmimai — net keturiose vietose.

Akademikų skautų, ateitininkų, neo-lituanų ir studentų atskiri parengimai. Kiekvienam lengva surasti įdomią temą. Tačiau po kelių valandų susirenka visi kartu išklausyti pranešimo apie ruošiamas demonstracijas ir peticijos įteikimą New Yorke.

Diskusijas sutrukdo vėl atvažiavus tamsi mašina — nejaugi jau pietūs? Net tikrina laikrodžius, bet kaip nežiūrėsi, ar Amerikos laiku ar Australijos — jau keturios valandos prabėgo nuo pusryčių, tai vėl stojame į eilę laukti valgio. Valgykloje skamba juokas ir kalbos, bet vistiek visi skuba, nors ir dienotvarkėj užrašyta kad laisvalaikis seka pietus.

O per tą laisvalaikį, neimanoma surasti tokių kur ilsisi — čia šoka, čia dainuoja, sporto aikštelėje vyksta tarptautinio sporto rungtynės — užsieniečiai prieš J.A.V., vieni po medžiais susėdę rašo, kiti valtelėse irkluojasi po ežerą. Ežere linksmoji kompanija taškosi, ir po visą stovyklą skamba lietuviškos dainos.

Skambalas vėl. Tas didysis trukdytojas. Visur žmonės skuba, juda, skirstosi į būrelius.

Prie ežero pastatyta didžiulė žaliai ir geltonai dryžuota palapinė, lyg cirke, ir pilna žmonių. Tačiau praeiviui prisiartinus matosi kad čia ne liūtų ar meškų žiūrima, bet rimtai svarstomi ir diskutuojami lietuviški klausimai.

Ir taip, po visą stovyklą, būreliai susirinkę kalbasi tai apie lietuvišką spaudą, religiją aukštąjį mokslą, sportą ar ką kitą — matosi, kad stovyklautojai yra rimti žmonės ir ne vien linksmumais užsiima.

Šlapia valtelė ištraukta ant ežero kranto dar blizga saulėje, kai vėl tas skambalas sutrukdo visų diskusijas lr kalbas. Dabar laikomos šv. Mišios, per kurias kunigas taria stovyklautojams pritaikytą trumpą pamokslą. Išėjus laukan, vėl matai tą valgio mašiną — vakarienę.

Saulutė kaip didžiulis paraudonavęs kamuolys po truputį leidžiasi žemyn, kad kalnais nuaidi vėl mūsų Himnas — vėliavų nuleidimas. Bet kol dar šviesu, darbai nebaigti, čia vyksta posėdžiai, dienos apžvalga, naujos valdžios rinkimai o kitur skamba "Suk, suk ratelį" ir matosi linksmieji šokėjai prie ežerelio.

Tačiau su tamsa, stovyklos veikla dar pagyvėja. Iš visų pusių žmonės plaukia į tą didelę "cirko" palapinę paežerėj, kur turi įvykti tarptautinis vakaras.

Ir ko čia nėra — dainų, šokių deklamacijų net ir gimnastikos — o iš visų kraštų pasirodo, visokiom kalbom. Talentų nemažai čia susirinko. Žiūrovų nuotaika tai linksma — duoda patarimų programos dalyviams, net vieną skandinti ežere mėgino.

Nors paskutinė daina, paskutinis šokis baigtas, dar ne programos galas — toliau mums rodo filmas — prancūzišką "Nuit et Brouillard" apie vokiečių kacetus per paskutinį karą ir lietuvišką apie lapkričio 13 manifestaciją New Yorke.

Vieni jau suko į lovas, bet dar iš kitos pusės ežero sklido dainų šokiai ir garsai.

Lipdama kalniuku į baraką, dar kartą atsisuku pažiūrėti stovyklos vaizdo. Kalnas pridengtas medžių tankumyno, o ežere atsispindi beskraidantieji šv. Jono vabaleliai, viename šone, prie dar statomo pastato, prieš šviesą matosi sukantieji šokėjų siluetai. Vėjo šlamėsys pagyvina arti augančius medžius ir krūmus, lyg sakydamas "neskubėk į lovą — laikas toks trumpas, ar tu vėl kadanors ši vaizdą pamatysi?"

Kad ir toli gyvenimo nuo Dainavos — už jūrų, kituose žemynuose, esu tikra kad kada nors vėl susitiksim, vėl girdėsim čia medžių šlamėjimą, ir vėl dalinsimės. mintim apie Lietuvos ateitį, nes šita stovykla paliko nemirštantį įspūdį.

LIETUVIŲ DRAUGO SUKAKTIS

(ESTŲ RAŠYT. P. LINDSAAR 60 M.)

Sydnėjaus priemiestyje Regents Park savo namelyje kukliai gyvena ir dirba estų rašytojas Peeter Lindsaar, kuris yra ne tik didelis savo krašto patriotas, bet ir nuoširdus lietuvių bičiulis. Jis yra nuolatinis "Readers Digest — International" žurnalo bendradarbis ir net talkina "Mūsų Pastogei" suteikdamas vertingos informacijos arba net savos kūrybos. Žinoma, ta mūsų bičiulio kūryba sunku pasinaudoti, nes nedaug kas iš mūsų moka estiškai.

Peeter Lindsaar

Peeter Lindsaar gimė 1906 m. liepos 12 d. ūkininko šeimoje. Baigęs vidurinius mokslus įstojo į estų kariuomenės mokyklą ir vėliau tarnavo estų kariuomenėje kaip karininkas iki rusų okupacijos. Drauge buvo pradėjęs ir teisės kursą Tartu universitete, bet pilnai kurso užbaigti negalėjo.

Pasitraukęs į Vokietiją su žmona jis pradėjo plačiau reikštis kaip rašytojas, nors jis ir anksčiau pasižymėjo kaip geras publicistas ir laikraštininkas, bendradarbiavęs eilėje estų laikraščių ir žurnalų.

Australijoje jis ketverius metus redagavo estų savaitraštį "Meie Kodu" (Mano gimtinė) ir dirba pastoviai NSW bibliotekoje.

Kaip rašytojas P. Lindsaar palyginamai yra gana produktyvus. Būdamas Australijoje jis parašė ir išleido net trylika knygų, kurių dalį leido savais kaštais, dalį Estų Rašytojų Kooperatyvas Švedijoje.

Švęsdamas savo 60 metų sukaktį autorius savo namuose surengė literatūrinių darbų parodėlę, kad kiekvienas, atėjęs autorių pasveikinti, galėtų susipažinti ir su jo darbais.

Prieš porą metų Mūsų Pastogėje buvo paskelbtas vienas jo apsakymas "Senoji skrynia". Tikimės, kad jo darbų ateity galėsime paskelbti bent vertimuose ir daugiau.

Sveikindami garbingą sukaktuvininką Mūsų Pastogės Redakcijos vardu linkime dar ilgų ir kūrybingų metų.

KONGRESO NUTARIMAI

(Atkelta iš psl. 3)

Kitoje aplinkoje išaugusi jaunoji karta nėra organiškai susijusi su išeivijon atsineštais politiniais lietuvių junginiais. Siekdamas efektingo organizacinio apjungimo, Kongresas tiki, jog politinė lietuvių išeivijos vadovybė turi būti sudaryta demokratiniu būdu, ją sudarant remiantis gyvomis visuomenės jėgomis, o ne paveldėjimo principu ar fiktyviais politiniais vienetais.

b) Kongresas mano, jog per daugelį metų esmiškai nesikeitus įvairių centrinių politinių institucijų vadovybių sąstatui ir to pasėkoje įsigyvenus vienodumui bei kūrybiniam lėkštumui, reikia plataus politinės vodovybės sąstato pakeitimo, kuris iškeltų lietuvių politinę veiklą į dabarties reikalavimus atitinkantį ir veiksmingesnį lygį. Kol bus paruoštas kelias demokratiniam politinės vadovybės sudorymo būdui, Kongresas kviečia politinius junginius deleguoti naujų žmonių į esančias politinės veiklos pozicijas.

c) Siekdamas sustiprinti darbą už lietuvių tautos interesus ir jungti į tą darbą visus lietuvius, Kongresas prašo Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą ir kitus atskiruose kraštuose veikiančius politinės veiklos vienetus dar šiais Jaunimo Metais sušaukti konferenciją ar konferencijas reikalingoms reformoms paruošti.

POLITINĖS
PROGRAMOS REIKALU

a) Lietuvos geopolitinė ir šiandieninė tarptautinė padėtis yra nepalanki greitam lietuvių tautos išsivadavimui ir valstybės atstatymui. Todėl reikia praplėsti išeivijos politinės akcijos tikslus. Ilgalaikėje laisvės kovoje šalia politinio elemento iškyla ypač svarbus kultūrinis tautinės sąmonės išlaikymo tikslas. Didžioji dalis pastangų turi būti skirta tautinės kultūros ugdymui kad, nežiūrint laisvės kovos ilgio, liktų sąmoninga tauta tautinei nepriklausomybei atstatyti.

b) Išeivija savo politinę programą turi nusistatyti pasiremdama realiais pasaulinės politikos faktais ir lietuvių tautos gerove bei interesais pavergtame krašte. Principiniai viskas yra panaudotina, kas silpnintų rusinimo įtaką Lietuvoje ir viskas atmestina, kas tai stiprintų.

c) Siekdami visomis jėgomis padėti savajai tautai laisvės kovoje, turime kreipti ypatingą dėmesį į okupuotą Lietuvą, visomis išgalėmis stiprinti jos žmonių ryšius su Vakarais ir palaikyti jos laisvės ir nepriklausomybės viltis.

d) Politinėje išeivijos programoje privalome nejungti valstybės atstatymo tikslo su būsimos vidinės santvarkos klausimu. Tik pati tauta, atgavusi laisvę, gali nustatyti savo valstybės santvarką bei pasirinkti gyvenimo būdą. Šiandien-didžiausias lietuvių tautos priešas yra rusiškas imperializmas, siekiąs nutautinti ir tuo būdu galutinai palaidoti visas nepriklausomybės viltis tautoms atsidūrusioms Maskvos kolonialinėje imperijoje. Tad kova prieš rusiškąjį imperializmą turi pirmenybę prieš kitus politinius uždavinius.

e) Santykiuose su okupuota Lietuva reikia skirti lietuvių tautą nuo jėga primesto sovietinio režimo. Kaip caristinėje, taip ir sovietinėje priespaudoje, rusai nepajėgė ir nepajėgs užgniaužti tautos kūrybinės dvasios. Tai, kas šiandien teigiamo Lietuvoje atsiekiama, yra lietuvių tautos kūrybingumo pasireiškimas, o ne okupantų darbai. Neigiamas lietuvių tautos kūrybinių pastangų vertinimas yra pagalba rusiškajam komunizmui naikinant tautinius skirtumus ir kuriant vienatautę rusiškąją imperiją.

f) Privalome sudaryti ir išnaudoti visas galimybes, kad Vakarų pasaulio sampratos plačiausiai sklistų lietuvių tautoje. Jos yra mūsų priemonės lietuvių tautos laisvės troškimams skatinti. Turi būti stiprinamos ir plečiamos radijo transliacijos į Lietuvą ruoština speciali spauda tautai, išnaudotini asmeniniai ryšiai ir visos kitos priemonės, kurios stiprina lietuvių tautinę sąmonę ir ugdo laisvės troškimą Lietuvoj.

g) Lietuvos valstybės suverenitų teisių faktinis atstatymas ir sovietų okupacijos nepripažinimo užtikrinimas JAV ir kitose vakarų valstybėse yra ir toliau kertinis išeivijos uždavinys. Naujų draugų ir Lietuvos laisvės darbo talkininkų ieškojimas visose pasaulio tautose turi tapti pagrindiniu darbu, įjungiant į jį visas išeivijos jėgas ir kartas.

PAREIŠKIMAS
LIETUVOS JAUNIMUI

Prie Jaunimo deklaracijos ir Jaunimo Kongreso nutarimų jungiame šį pareiškimą Lietuvos jaunimui.

Pirmoje vietoje statome visų lietuvių nesąlyginę vienybę, viršijančią bet kokius asmeninius ar kultūrinius skirtumus, kuriuos išryškina okupuotos Lietuvos ir mūsų gyvenamųjų kraštų ekonominės, socialinės, politinės, kultūrinės ir laiko sąlygos.

Iš septyniolikos kraštų susirinkę realiai jaučiame šiuos skirtumus. Vienybės pagrindu tad laikome nusistatymą tautos reikalu ir bendrą sutarimą, pagrįsta atlaidžiu asmenišku viens kito supratimu dabar ir ateityje.

Už vis brangesnį laikome savo ryšį su Jumis, mūsų bendramečiais Lietuvoje. Kartu trokštame laisvai kurti, mokytis, melstis, praleisti laisvalaikį, kurti šeimą, ieškoti asmeninės laimės.

Džiaugiamės kiekvienu žodžiu apie Jus ir iš Jūsų, ir stengiamės, kiek sąlygos leidžia, pranešti apie save. Į Jus žiūrime kaip į brolius ir seseris, niekada ir niekur neperkeldami į Jus priešingumo, kurį jaučiame okupaciniam režimui.

Kad po tiek išeivijos metų susirenkame net antrosios ar trečiosios kartos lietuvių jaunimas yra ne tik mūsų pastangų, bet ir Jūsų vilčių ir tikėjimo mumis reiškinys. Šios viltys jungia mus visus.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas

1966 liepos 2
Chicago, Illinois, U.S.A.

JAUNIMO KONGRESAS
TRIUMFALIŠKAI
PASIBAIGĖ.
JIS JAU PRAEITIS.

RUGPIŪČIO 27 D.
AUBURN SALĖJE
(F. O'REILLY AUDITORIUM)

ŠAUKIAMAS NAUJAS —
SPAUDOS BIČIULIŲ
KONGRESAS
MŪSŲ PASTOGĖS
SPAUDOS BALIUJE.

Organizuoja
ALB Krašto Valdyba

Laiko beliko vos penkios savaitės. Apsirūpinkite pakvietimais iš anksto, sudarant savas grupes prie stalų.

STALUS SKIRSTO V. KAZOKAS (Tel. 70 8395)

PAKVIETIMUS PLATINA:

S. Narušis, 36 Berrille Rd., Beverley Hills, tel. 53 5455
E. Kolakauskas, 32 Cornwall Rd., Auburn, tel. 649 9379
V. Skrinska, 7 Lemnos St., Homebush
V. Patašius, 55 Riverview Rd., Earlwood, tel. 55 4640
A. Giliauskas, 52 Jeffrey St., Kirribilli, tel. 92 1371
J.P. Kedys, 93A Argyle St., Parramatta, tel. 635 9787
S. Zablockienė, Spaudos Kioskas, Lidcombe
S. Žukas, 13 George St., Lambton, N.S.W.
A. Alyta, 13 Archibald St., Lyneham, A.C.T.
M. Gailiūnas, 5 Fowler St., Bulli, N.S.W.

Įėjimas — $ 2.50 asmeniui. Nedirbantiems studentams ir moksleiviams — $ 1.00.

Mūsų Pastogės Spaudos Baliaus pristatyti nereikia — per eilę metų visi įsitikino, kad tai pats šauniausias balius visame Pietų Pusrutulyje!

"Dainos" Choro Dirigentą p. K. Kavaliauską, ankstyvesniuosius dirigentus p.p. J. Gaižauską, A. Plūką, choristes ir choristus sveikiname Jūsų reikšmingos sukakties 10-ties metų proga ir linkime to paties ryžto, kokiu Jūsų darbas buvo pradėtas. Po stambios antraštės eilutėse paliesti Jūsų darbai tik maža dalimi suminėti. Savo ryžtu Jūs atlikote didelį darbą. Jausdami tamprų ryšį su Jumis, linkime ir toliau sėkmingai tęsti dešimtmečio darbą.

Canberros Choro "Aušros"
Dirigentas ir Choristai.

SKELBIMAS

Vienišas lietuvis ieško šeimininkės. Gražus namas, vaismedžių sodas ir puikus gėlynas. Namuose visi patogumai su televizija. Rašyti šiuo adresu:

Balys Kasparas, 28 Wallelidge Road, Margaret River, W.A..

Laiškas Redakcijai

TALENTŲ VAKARAS AR
JAUNIMO KONCERTAS?

Artėjant Lietuvių Dienoms Sydnėjuje, apylinkių valdybos pradėjo rūpintis ir jaunimo meninio pasirodymo reikalais. Kaip jau skelbta spaudoje, yra rengiamas "talentų" vakaras ir *tėvai* yra prašomi registruoti apylinkių valdybose jų vaikus, turinčius kokių nors meniškų gabumų. Atrodo, kad dar nevėlu būtų Krašto Kultūros Tarybai pasvarstyti ir nutarti vieną reikalą — būtent ką reikėtų rengti: "talentų" vakarą ar jaunųjų menininkų koncertą?

Talentų vakarą, tokį koks jis daugelyje kolonijų yra rengiamas, Lietuvių Dienų metu netiktų rengti dėl kelių priežasčių. Pirma, kad ne iš visur ir ne visi vaikai ar jaunuoliai kurie yra reikalingi tėvų globos galės jame dalyvauti. Nežiūrint jų talentingumo, daugelio tėvai negalės jų nuvežti į Sydnėjų. Antra — tokie "talentų" vakarai, kaip iš patyrimo žinome, meno mažai patiekia. Jie daugiau parodo dalyvio asmeniškus sugebėjimus ir dėl to dažnai yra neįdomūs nesuinteresuotiems ir nepatrauklūs paaugesniam jaunimui. Trečia ir svarbiausia — iš toli suvažiavus į Lietuvių Dienas norėsis ką nors daugiau pamatyti ir išgirsti, kaip gabius vaikučius, kurie būna reikalingi mamų paramos ne tik už scenos, bet dažnai ir pačioje scenoje. Talentų vakarus rengti geriau tiktų savaitgalio mokyklų užbaigtuvėse ir vietinėse jaunimo šventėse.

Daug prasmingesnis ir patrauklesnis pačiam jaunimui būtų jaunų menininkų atliekamas jaunimo koncertas. Mūsų laimei jau turime konservatorijas ar kitas meno šakas baigusių ar besimokančių smuikininkų, pianistų aktorių, dainininkų ir kt. Už metų kitų jie turės pakeisti mūsų veteranus menininkus pas mus pačius ir atstovauti lietuvišką meną tarp svetimų. Jų jungtinis pasirodymas Lietuvių Dienų metu suteiktų progos juos išgirsti, pažinti ir būtų geru paskatinimu tobulėti ir nenutolti nuo savųjų. Visiems mums — seniems ir jauniems leistų žinoti kokiomis meninėmis jėgomis netolimoje ateityje turėsime pasiremti.

Vieną ar kitą rengiant nereikėtų pakartoti klaidos, kuri buvo padaryta Melbourne: — koncertą paversti australiška "competition". Rengiant tokias varžybas (?) jos turėtų būti iš anksto paskelbtos, sudaryta kvalifikuota (ne iš mėgėjų) teisėjų komisija ir nustatytos dalyviams sąlygos. Melbourne daug neskanumo įnešė nepedagogiškas "prizų" dalinimas ir sąmoningas ar gal dėl netaisyklingo lietuvių kalbos vartojimo netyčia išėjęs programos dalyvių suskirstymas į pirmos ir antros eilės menininkus. Mūsų koncertų arba talentų vakarų tikslas turėtų būti ne varžybos ir "prizai", nes menininkų neturime per daug, bet paskatinimas ir moralinė parama jauniems jų dalyviams, kas daugiu tiktų ir šių jaunimo metų dvasiai.

Č. Zamoiskis —, Adelaide

VALERIJ TARSIS

Palata Nr. 7

(Tęsinys)

Štai pasirodė Prospekte ir vienintelis ligonis — Karen. Priešaky ėjo jo milžiniškas pilvas, panašus į didžiulį būgną, toliau išplaukdavo pailga juodaplaukė galva, amžinai šypsančios migdolinės akys, spinduliuojančios ir svajingos, standrios avietinės spalvos skruostai ir rankos, nuolat judančios ir miglotam ore braižančios keistas figūras. Vietos prie staliukų valgomajame buvo užimtos dar septintą valandą ryto, — pusryčiavo ir pietavo trimis pamainomis, — bet Karenui noriai užleisdavo vietą. Jam buvo dvidešimt penkeri metai; trylika iš jų jis praleido ligoninėje, žinomoje Rusijoj Kančikovo vasarnamio vardu. Karen visą laiką kalbėjo; jis pamišo po meningito; ir kalbėjo jis beveik tik vien apie save, retai kada apie kitus, ir visuomet trečiame asmenyje. Jis mėgo Almazovą ir, priėjęs prie jo pasakė:

— Štai jis — Karen, mano mylimas, Karen, mano gimtasis, mano mielas, pasmerktas arménas. Gi tu kodėl čia sėdi, kvaily, — ar negali rasti geresnės vietos?

— Negaliu, Karen. O kur geriau?

— Namie geriau. Buvo pas Kareną mamytė Nataša vakar, atnešė Karenui marškinius. Gi namon neina.

Jo veidas šypsojosi pasitenkinęs, kaip visada, kai jis kalbėdavo apie motiną; o kalbėdavo apie ją labai retai. Jis taip pat mokėjo ir neapkęsti. Soloveičiko jis neapkentė, ir kai tas lįsdavo su klausimais, rėkdavo:

— Gi tau koks reikalas?

— O mama tavo graži, — pasakė vieną kartą tas su pasitenkinimo šypsena.

Tada Karen užsimojo, davė jam atbula ranka taip, kad Soloveičiko nosis paplūdo kraujais, ir jis sužviegė kaip skerdžiama kiaulė.

— Nereikia muštis, Karen, — pasakė pabarančiai sesuo Dina, aukšta, su bizantiškos ikonos profiliu.

— Kodėl nereikia? Jis keikia. Jis šlykštus. Gi tu graži, tu tokia graži.

Ir Valentinas Almozovas pagalvojo, kad netgi tas vienintelis ligonis irgi nežinia, kodėl čia esantis (juk jis buvo nepagydomas ir jo negydė), buvo daug padoresnis negu sveiki suakmenėję antžmogiai, kankiną žmones, — Karen mokėjo mylėti ir neapkęsti.

Tuo tarpu Valentinas Almazovas įtikinėjo Vasilijų Goliną, liesą, išsekusį, nublukusiomis akimis žmogėną, neaiškios profesijos, nei amžiaus nei likimo, kilusį nuo Kamišino, kad jis skraido dabesyse, o gyventi reikia žemėje. Golinas, kartu su jaunu filosofu Svanu Antonovu sukūrė teoriją išvaduoti sovietų protą nuo stalininių pančių ir tikėjo, kad jiems pavyks įtikinti dabartinius vadus pereiti į jų pozicijas, ir gyvenimas taps gražesnis, — jie abu sutiko, kad toliau taip gyventi negalima.

— Supraskite, pagaliau, kad mūsų epochos konfliktas turi ypatingą, nepaprastą charakterį, — sakydavo Almazovas. — Ir, suprantama, neturi nieko bendro su netolimos istorijos krizėmis. Yra gryniausias siaurapročių maniakų idijotizmas tvirtinti, kad galimas taikingas dviejų antagonistiniu lagerių sugyvenimas. Juk šiandieną reikalas eina ne apie tą ar kitą santvarką ar lygsvaros išlaikymo sistemą, bet apie svarbiausia **būti ar nebūti** žmogiškai asmenybei. Vienintelė, neginčijama brangenybė žemėje žmogui — tai asmens laisvė. O komunistai iškišo alternatyvą: ne žmogus, bet kolektyvas, ne asmenybė, bet banda. Argi žmonija sutiks su tuo, kad būtų paversta į tylią, besmegenę bandą? Ne, ji greičiau sutiks žūti! Ir reikia suprasti, kad Vakarai, visas laisvasis pasaulis kovoja ne dėl kokių ten politinių formulių ar sistemų laimėjimo, bet kad išgelbėtų ŽMOGŲ nuo pastangų paversti jį vėl žmogaus išvaizdos sukomunistinta beždžione. Supraskit, reikėjo dešimčių tūkstančių metų, kad iš bandos išskirtų Asmenybę, ir štai žmonijoje ėmė reikštis atavistiniai instinktai, bandos nostalgija. Ir ne atsitiktinai šitos žemos tendencijos ėmė reikštis pas "proletarus", dvasios elgetas, — natūraliais jų vadais yra siaurapročiai fanatikai. Nė vienas iš genialiųjų mintytojų, kurie visuomet yra dvasios aristokratai, nuo Heraklito iki Ničės, negalėtų sukurti tokio elgetiško ir pasigailėtino mokslo, kaip tas barzdotas vokiečių filisteris Marksas. Ir tik mūsų dienų bukapročiai talmudistai kartu su demagogais ir niekšais, kaip mūsų valdančioji gauja, gali jį sekti. Teisybė, aš nė valandėlei neabejoju, kad žmogus nugalės beždžionę. Nėra abejonės, kad į naująjį amžių Rusija įžengs laisva ir atsinaujinusi, ir tik auklės baidys mūsų vaikaičius baisiu komunisto vardu.

Betgi pabrėžiu, kad visos tos komunistų dangstymosi doktrinos — kuklumas, pasiaukojimas, taikingas sugyvenimas, sutrumpinimas žmogiškų pajėgų ir galimybių iki vienos paprastos darbo operacijos gyvenime — konvejerio, taik tik reikalavimų privedimas iki elgetiškai skurdaus materialinio bei dvasinio davinio. Tas puritoniškas šykštumas veidmainių, prisidengusių revoliucijos kauke, naujoji scholastika šlykštesnė negu viduramžių, naujoji vergija baisesnė už Babilono.

— Gal būt, jūs visdėlto perdedat, — sakė Golinas. — Jo balsas buvo kažkoks bespalvis, mieguistas, lėtas, lyg jis tuoj užmigs; net ir jo akys dažnai užsimerkdavo, kai jis kalbėjo ilgiau negu minutę ar dvi. Jo užsispyrimas atrodė dirbtinis, netikras.

— Perdėti ar nedadėti — iš esmės vienas ir tas pats. Juk ir visa mūsų tikrovė šiandien — kekė muilo burbulų ant plonyčio šiūlo. Jei milijoninė armija policininkų nesaugotų tų gamintojų ir pardavėjų, tų ryškiom spalvom dažytų muilo burbulų, žmonės seniai būtų nutraukę tą siūlą, išnyktų erdvėje visos tos muilo burbulinės iliuzijos kartu su jų kūrėjais. Bet argi galima perdėti ar nedadėti muilo burbulų kokybei? Vistiek teisinga bus, ar tas savybes vadinsime teigiamomis, ar neigiamomis. Visa esmė yra ta, kaip tau jas nupieš vaizduotė. O norint nupiešti į akis, reikia turėti turtingą ir drąsią vaizduotę; deja, jūs, Vasilij Vasiljevič, esate praeities vaiduoklių nelaisvėje, visiškai atitrūkote nuo realios dirvos ir nebegalite nutūpti ant žemės. Jūs naivus, kaip liūdno veido ritieris, ir jūsų pastangos toliau bepročių namų jūsų nebenuves. O, Dieve, kokia daugybė beprotiškų aukų! Izaokai bandomis, jau nebe savo tėvų noru, bet sava valia žengia ant aukurų ir gula po tirono peiliu, vietoj to, kad patys paimtų į rankas peilius ir skerstų tuos nutukusius aukautojus.

— Pusryčių, eikite, eikite! — šaukė prikimusiu balsu felčeris Strunkin. — Na, ir ko tau — atskiro pakvietimo, Samdielov? — sušuko jis mažam, baisiai liesam seneliui su amžinai išsigandusiu veidu, tokiu pasigailėtinai susiraukšlėjusiu, lyg štai, va, jis tuojau ims ir pravirks. Strunkin dar pastūmėjo jį ir sušuko:

— Na, še avižienės košės... gyviau!

— Michail Samoilovič, dėl Dievo... negaliu valgyti, aš išgersiu arbatos... prašau...

— Jokių arbatų! Valgyk! — Strunkin paėmė nuo stalo pajuodavusį alavo šaukštą, įkišo jį bliūdan, paskui prikišo prie Samdielovo burnos ir kaire ranka praskleidinėjo jo lūpas, kartu vaišindamas nelaimingąjį kumščiavimais.

— Valgyk, kelme, arba eisi į penktąjį skyrių!

Penktasis skyrius triukšmaujantiems buvo baidyklė, kurios visi bijojo; ten su visais elgėsi be ceremonijų. Galėjo net sumušti iki sąmonės netekimo, ir niekas už tai nebuvo atsakingas. Visiems ligoniams, be retų išimčių, sakydavo "tu", nežiūrint. ar tai buvo darbininkas, ar kolchozninkas, ar mokslininkas, ar menininkas, ar muzikas.

Samdielov, žinomas bibliografas, buvo, kaip ir daugelis kitų, patalpintas čia gimtaičių, užsinorėjusių atsikratyti nepageidaujamu žmogumi. Šis triukas plačiai vartojamas socialistinių piliečių tam, kad praplatintų savo menką gyvenamąjį plotą, — juk neretai dvi šeimos gyvena viename kambary. Jokia psichinė liga Samdielovas nesirgo, Ir tai, kad jį patalpino į trisdešimt devintą skyrių, kuris kartu buvo ir instituto gydytojų tobulinimosi klinika, jau buvo didelė privilegija.

(Bus daugiau)

SPORTAS

Redaguoja: Antanas Laukaitis
38 Cheltenham Rd., Croydon, N.S.W. Tel.: UJ 4898

"Kovo" frontuose

ATSISVEIKINTA SU D. PAULAUSKAITE

Liepos 9 d. sportininkų šokių vakaro metu buvo atsisveikinta su ilgamete ir viena iš geriausių koviečių krepšininkių Dana Paulauskaite, kuri šio mėnesio gale su tėvais išplaukia į Ameriką. Kovo pirmininkui A. Šimaičiui palinkėjus laimingos kelionės prisiminimui buvo įteikta Kovo vėliavėlė.

KOVO LOTERIJA

Kovo valdyba pradėjo platinti loterijos bilietus. Pirmoji premija yra $ 100.00. Kitos premijos smulkesnės. Loterijos bilietos kaina 25 centai. Pirkdami bilietus jūs ne tik turite galimybės laimėti, bet tuo pačiu paremsite ir sportuojantį jaunimą.

LAUKO TENISO SEKCIJA

Sydnejaus lauko teniso mėgėjai, susirinkę Bankstowno Liet. Namuose, įsteigė naują teniso sekciją. Ši sporto šaka, būdama tokia populiari Australijoje ir Sydnejaus lietuvių tarpe, turi daug žaidėjų. Glaudžiame pasitarime buvo nutarta rasti pastovią aikštelę ir pradėti reguliariai treniruotis, kad ateinančioje sporto šventėje būtų galima tinkamai pasirodyti. Labai džiugu ir tikrai sveikintina, kad šiai sekcijai sutiko vadovauti p. O. Asevičienė, kuri, būdama veteranė tinklininkė ir krepšininkė, dabar aktyviai ir labai gerai žaidžia lauko tenisą.

Visi vyrai ir moterys, norintieji žaisti ir įsijungti į lietuviškąjį lauko tenisą, kreipiasi pas p. O. Asevičienę telefonu 90 5917.

KOVAS — BARBARIANS
54:11

Šiose rungtynėse kovietės merginos pasirodė labai gerai ir užtikrintai laimėjo prieš gana blogai žaidžiusias australes. Ypatingai gerai šiuo metu žaidžia N.S.W. rinktinės žaidėja A. Jameeson, kuri būdama virš 6 pėdų turi labai didelį ūgio pranašumą. Taškai: Jameson 24, Paulauskaitė 11, Čelkytė 8, Kossa 6, Meškauskaitė 3 James 2 ir Motiejūnaitė 1.

KOVAS — BARBARIANS
(Sydney Regents)
42:33

Šioje lygoje to paties klubo daug stiprensė komanda irgi neįstengė pasipriešinti kovietėms, iš kurių aukštoji centre Jameson ir vėl vedė visą žaidimą ir ypatingai gerai mėtydama. Taškai: Jameson 23, Paulauskaitė 9, Motiejūnaitė 4, Čelkytė, Kossa ir James po 2.

Bankstowne sporto salė bus!

Liepos 10 d. įvykusiame (sportiškomis akimis žiūrint) istoriniame Bankstowno Lietuvių Namų "Dainavos" narių susirinkime buvo veik vienbalsiai, išskyrus vieną balsą, nutarta laikinai atsisakyti namų priekio statymo ir vieton to pradėti krepšinio ir sporto salės statymą namų užpakalyje.

Šis, tikrai sąmoningas ir pats, gal būt, tiksliausiai padarytas sprendimas, parodo šių namų narių neužsidarymą siaurame kevale, bet aiškiai pavaizduoja vietinių gyventojų, kurių šiuo metu ir vaikai sudaro didžiąją dalį sportinio Sydnejaus jaunimo, supratimą, jog savosios salės pastatymas yra daug svarbesnis ir naudingesnis ne tik jaunimui, bet ir pačiai visuomenei, negu kad būtų labai brangus priekinis fasadas, nepadidinąs pačios salės. Sprendimas ir, gal būt, pirmą kartą toks vienbalsis nutarimas, yra tikras pavyzdys ne tik Sydnejaus, bet ir kitų miestų bendruomeniniam gyvenimui ir organizaciniam reikalo supratimui, kas bent iki šiol pas mus taip retai pasitaikydavo.

Susirinkimo metu visą reikalą referavo "Dainavos" namų valdybos narys p. Genys. Iki tol neturint tikslaus narių nusistatymo salės utžvilgiu, buvo sužinota tik paviršutiniški statybos daviniai. Jeigu salė būtų statoma ant dabartinio esamo gale sklypo, tai pats jos dydis būtų olimpinio standarto ir būtų apie 250-300 sėdimų vietų. Salės statymas sienos, lubos su langais ir 4-rių colių cementinės grindys kainuotų apie 15-16.000 dolerių, nors ta kaina dar galėtų sumažėti patiems atliekant pagrindinius kasimo darbus ir pan. Specialių grindų įdėjimas kainuotų apie 1.500 — 2.000 dolerių. Prie šių visų darbų prisidėtų persirengimo kambariai, dušai, sėdynės ir kiti smulkesni darbai. Šis darbas pradėtas dirbti, firmos, kuri specialiai stato panašias sales, manymu, gali būti užbaigtas per maždaug šešias savaites.

Plačiau nagrinėjant salės reikalus, iškilo klausimas, ar nevertėtų iš galinio kaimyno nupirkti dalį jo sklypo, už ką jis prašo 4.000 dolerių ir be didesnės salės pastatymo tuo pačiu prie dabartinių namų padaryti ir tinkamą virtuvę su patogiais dušais ir gal keletu prie salės atskirų kambarių. Šį sumanymą svarstys namų valdyba ir greitu laiku padarys savo sprendimą.

Gavus narių pritarimą šios salės statymui, greitu laiku bus sudarytas specialus "Dainavos" namų ir "Kovo" įgaliotinių komitetas, kuris pradės pagrindinius darbus šios salės statybos pradžiai, kas, žinoma, pradžioje bus gana sunku, nes pagrindinis trūkumas bus finansai.

Susirinkimo metu išklausius vieningą salės statymo nutarimą, susirinkimui pirmininkavęs dr. A. Mauragis pravedė buvusiųjų tarpe savanorišką paskolos davimą salės statybai. Ir tikrai džiugu ir malonu, ypatingai sportuojančiam jaunimui, kai keliolikos minučių tarpe salės statybai susirinkusiųjų pasiūlyta virš 4.000 dolerių, kitiems dar primenant, jeigu tik reikalas bus rimtai pradėtas, tai ir pinigų daugiau atsiras.

Sporto valdyba ir sportininkai numato asmeniškai kreiptis į Sydnejaus lietuvius su paskolos lakštais, šios salės statybos įvykdymui, kad kuo mažiau reikėtų pinigų skolintis dideliais procentais.

Sveikinant Bankstowno lietuvius ir ypatingai "Dainavos" namų valdybą ir visus šių namų narius už tokį, tiesiog neįtikėtiną nutarimą salės statymo reikalu, kartu su visais sportininkais ir jų bičiuliais džiaugiuosi, kad pagaliau Sydnejaus sportinis, o tuo pačiu ir visas jaunimas turės nuolatinį ir tvirtą savo lizdą, kurio įkūrimas panaikins daugelį buvusių nesusipratimų tarp paskirų narių ir gal organizacijų.

Šiais JAUNIMO METAIS Bankstowno "Dainava" mūsų Sydnejaus jaunimui padarė pačią didžiausią dovaną, kokia tik iš vis galėjo būti Sydnejuje padaryta.

A. Laukaitis

JUGOSLAVIJA — KREPŠINIO MEISTERIS

Pasaulinės krepšinio federacijos (FIBA) 35 m. gyvavimo jubiliejui atžymėti Čilė su pietų amerikiečiams žinomu stiliumi suorganizavo šias pasaulio krepšinio pirmenybes. Tačiau jos buvo silpniausios dalyvių skaičiumi, eilei stiprių rinktinių nepasirodžius, ir menkos savo kokybe, nes nei JAV, nei Sovietų S-gos, nei Brazilijos komandos nebuvo savo geriausiu sąstatu. Ir pagaliau sąlygos geresniam žaidimui išvystyti nebuvo labai palankios, nes baigminė pirmenybių fazė vyko Santiago stadione, lauke, kur vėjas, saulė ir lietus buvo dažnoki svečiai.

Trylika dalyvių buvo suskirstyti į tris grupes. Kiekviena grupė rungtyniavo atskirame mieste. Dvi pirmosios iš kiekvienos grupės įėjo į finalinę grupę, o likusios į paguodos ratą. Tose grupėse komandos išsirikiavo taip:

A. 1. JAV, 2. Bulgarija, 3. Meksika, 4. Peru.

B. 1. Sovietų S-ga, 2. Ispanija, 3. Puerto Riko, 4. Argentina.

C. 1. Jugoslavija, 2. Brazilija, 3. Panama, 4. Paragvajus.

Baigmininkų grupėje buvo visa eilė gerų ir įtemptų kovų. Ddžiausia staigmena įvyko, kai Jugoslavija nugalėjo amerikiečių komandą 69 — 59. Jugoslavai, vedami puikaus ir tikriausiai geriausio žaidėjo Europoje Kovac, pirmąjį kėlinį laimi 34 — 28. Antrajame kelinyje amerikiečiai prisiveja iki 2 taškų skirtumo. Tačiau geras jugoslavų gynimas ir labai blogas amerikiečių baudų mėtymas — vos 13 iš 28 — užgarantuoja pelnytą jugoslavų pergalę. Pralaimėję keliais taškais sovietams, jugoslavai vos įveikia ispanus 68 — 65 ir atsistoja pirmoje vietoje su amerikiečiais, kurie paskutinę dieną nugali sovietų rinktinę 75 — 73. Kadangi Jugoslavai įveikė amerikiečius jiems pripažįstamas ir pasaulio meisterio titulas. Po šių dviejų toliau komandos išsirikiavo taip: 3. Sovietų S-ga, 4. Bulgarija, 5. Brazilija, 6. Ispanija, 7. Čilė, 8. Paragvajus, 9. Peru, 10. Panama, 11. Puerto Riko, 12. Meksika ir 13. Argentina.

Pastebėtina, kad pirmą kartą tokio masto pirmenybėse pasirodę išpanai užsirekomendavo puikiai ir atsistojo 6-je vietoje. Tuo tarpu Brazilijos komanda buvo žymiai silpnesnė, kaip per paskutinius penkerius metus. Jos komandoje žaidė aukščiausias pasaulyje žaidėjas 7 pėdų ir 5 colių aukščio, kurio dėka brazilai laimėjo prieš sovietus. Geriausias pirmenybių žaidėjas, taip pat pelnęs daugiausiai taškų, buvo jugoslavas Kovac.

Vyt. Grybauskas

KREPŠININKO DEKALOGAS

DEŠIMTS KREPŠINIO TRENERIO ĮSAKYMŲ

1. Tu privalai būti *atsidavęs* — norįs skaityti ir mokytis apie žaidimą, kiek įmanoma.

2. Tu privalai turėti *kantrybės — supratimo* — nes tau teks viską kartoti ir vėl kartoti.

3. Tu privalai turėti *metodišką sistemą* — turi pats tikėti tuo ką darai. Nekeiski mokinimo būdų kas penkios minutės.

4. Tu privalai *šimteriopai žinoti žaidimo taisykles.* Nemėgink teisėjauti savo nuožiūra.

5. Tu privalai matyti *silpnybes* ir daryti pakeitimus be *faivorizmo* ir *apkaltinimo.*

6. Tu privalai būti *geras pralaimėtojas* ir *kuklus laimėtojas.* Atsiminki, kad tik viena komanda gali laimėti ir antra pralaimėti.

7. Tu privalai turėti *entuziasmo* nežiūrint sąlygų, kad tavo komanda galėtų žaisti toje dvasioje.

8. Tu privalai treniruočių programą padaryti *įdomią* — nieko neatsieksi nuobodumu.

9. Tu privalai būti *strategas* ir turėti drąsos įvykdyti savo įsitikinimus.

10. Tu privalai visuomet *įvertinti* savo priešininką nežiūrint, koks silpnas jis bebūtų ir žaisti su juo sportiškoje dvasioje.

PUIKI REPREZENTANTĖ

Be Sporto Skyriuje aprašytų ir su jais turėtų pokalbių, išvykstant į Jaunimo Kongresą sportininkų, išvyko dar viena sportininkė. Ši sportininkė - tai Adelaidės Vyties krepšinio ir tinklinio žaidėja Milė Šiukšterytė. Milė dvejus metus iš eilės yra Pietų Australijos moterų tinklinio rinktinės žaidėja. Jinai jau kelinti metai yra Australijos lietuvių krepšinio rinktinės (moterų) žaidėja. Krepšinį žaidžia jau nuo vaikystės. Žaisdama gynėjos pozicijoje visuomet yra didelis ramstis komandai savo prityrimu ir gerų kamuolio valdymu. Tinklinio žaidimą yra apvaldžiusi labai užtikrintai. Galima drąsiai tvirtinti, kad yra geriausia tarp jaunų Australijos lietuvaičių tinklininkių.

Privačiame gyvenime jinai yra mokytoja. Be sporto Klubo dar ji yra viena iš pagrindinių tautinių šokių šokėja. Jaunimo Kongreso Komiteto (Adelaidėje) ėjo kasininkės pareigas.

Australijoje užaugusi ir išsimokslinusi ji susipratusi lietuvaitė ir gerai kalba lietuviškai. Vyties Klubas džiaugiasi turėdamas tokiągerą sportininkę - pavyzdingą lietuvaitę. Milė tikriausiai netik gerai reprezentavo Amerikoje mūsų lietuvišką jaunimą, bet ir mūsų Australijos lietuvius sportininkus.

B.N.

AMŽIUS — NE KLIŪTIS

Kad amžius nesudaro kliūčių skinti olimpinius laurus, įrodė Švedijos šaulys Oskaras Švanas. Pirmą kartą olimpinėse žaidynėse jis dalyvavo, turėdamas 53 metus. Tai buvo 1900 m. O paskutinį kartą rungtyniavo žaidynėse — būdamas 73 metų. Nepaisant solidaus amžiaus, Oskaras Švanas iškovojo 4 aukso, 2 sidabro ir2 bronzos medalius.

Vengrijos fechtuotojas Aladaras Gerevičius olimpiadoje debiutavo, būdamas 18 metų. Jam priklauso savotiškas rekordas: Gerevičius — šešių olimpiadų dalyvis. Didžiausią pertrauką tarp olimpinių startų padarė amerikietis Ralfas Kreigas. 1912 metais jis gavo 2 aukso medalius, bėgdamas trumpas distancijas, o 1948 metais, sulaukęs 59 metų amžiaus, dalyvavo olimpinėse buriavimo varžybose.

PASIDAIRYMAI PO KONGRESO

Liepos 6 d.

Ieva Didžytė

Amerikoje mašinos kaip laivai, kurie plačiais keliais plaukia lyg upėmis. Viename tokiame laive sėdžiu aš ir stebiu Ameriką, kuri man lekia pro šalį 80 mylių greičiu. Oras per dvi savaites nepasikeitęs — dar vis nežmoniškai karšta, šiluma ir tvankumas slopina kūną, naikina energiją.

Lapuočių miškai šalia kelio tokie kaip Lietuvoj, tad nėra ko man čia aprašinėti, nebent tiems, kurie Lietuvos nėra matę. Tačiau šitie jaunieji skaitytojai kada nors patys pamatys atvykę į Ameriką. Tuo tarpu tegu įsivaizduoja kraštą kaip Australiją, tik be eukalipto medžių, be avių, be pageltusių laukų, be randonos ir suskilusios žemės, be milijonų triušių...

Iš Čikagos išvažiavus vaizdas toks, kokį kaip tik suminėjau. Bet Indijanos valstybėje jau pasirodo pušynėliai ir mažėja skaičius mašinų, perpildytų negrų šeimomis.

Niekur pakelėse netrūksta reklamų bei ženklų — jie skaitlingi, kaip ir medžiai: Barricade Ahead, Reduce Speed, Keep Left, Emergency Stoping Only, Your Highway Taxes at Work Here, To South, Construction Ahead, Reduce Speed, Watch for Trucks, Speed Limit 70 MPH, No Stopping, Emergency Stopping Only, Merging Traffic, One Way, Exit 30 MPH, Slow Vehicles Keep Rigst irt.t. ir t.t. ištisą kelią iki Detroito.

Detroite ta pats vasariškas karštis, nors jau visai kitas kraštas — ogi Kanada. Prieš mus čia įleidžiant apžiūrėjo pasus ir paklausė, kur gimėme, lyg tai nebūtų aišku iš Vyties, priklijuotos prie mašinos stiklo.

Skirtumų tarp JAV ir Kanados nėra daug, kai nežinai, kur jų ieškoti. Tačiau pastebėjome, kad Kanadoje plevesuoja Kanados naujoji vėliava su raudonu klevo lapu, o Amerikoje Amerikos vėliava, kad restoranuose Amerikoje prieš valgį atneša vandens su ledais, ko Kanadoje to nedaro, kad ant Kanados pinigų šypsosi Anglijos karalienės galva, ko ant amerikoniškų pinigų nematysi.

Gamta nepasikeitusi, nors sakoma, kad toliau į šiaurę yra didelių skirtumų. Kaip buvau pastebėjusi Amerikos Jungt. Valstybėse, taip ir Kanadoje yra mada laikyti dirbtines antis su ančiukais, gulbes, gandrus i kitus gyvius darželiuose, kad atrodytų kaip gyvi. Panašų dalyką pastebėtum N. Zelandijoje, kur ne paukščiai, o milžiniškos peteliškės iškabinamos ant namo sienos.

Liepos 7 d.

Liuksusiniame motely pernakvojus, auštant atsikėlus ir atsikėlus paukščių balsus išgirdus pasijutau kaip tas, kuris... ak, kam čia man pradėti poeziją kurti, kad jos jau tiek daug sukurta... Mudvi mergaitės naujai dienai pasiruošiusios einam žiūrėti, ar dar vyrai knarkia. Jie tebeguli išsižioję, nors buvo grasinę, kad būtinai reikėsią auštant vėl būti kelyje, kad pasiekus Bostoną, jei ne patį New Yorką, kur turėsime dalyvauti demonstracijose prie Jungtinių Tautų su surinktais peticijai parašais.

Atidarome langus, kad saulė imtų kepinti kojytes, bet jie knarkia sau toliau. Paleidžiame garsiai lakštingalų šūkius — ir nieko. Imame loti piktų šunų balsais, bliauti kaip nekantraujančios karvės — nieko. Dabar tik tai šaltas vanduo už apikaklės padės... Ir štai jau pasigirdo pirmieji nepasitenkinimo klyksmai. Padėjo! Jau mes vėl kely, tad sakysiu iki ir mums gero vėjo——

JAUNIMO VAKARAS

PAVYKĘS TALENTŲ KONCERTAS MELBOURNE

Liepos 9 d. Lietuvių Namuose įvyko Jaunųjų Talentų vakaras. Jau pora valandų prieš programos pradžią rinkosi šokėjai, jaunieji muzikai, deklamuotojai, vaidintojai paskutiniam patikrinimui. O jų apie 80, nuo 5 iki 20 metų amžiaus. Visas namas ūžė kaip avilys.

Ne vien tik jaunieji rinkosi į šį jaunųjų pasirodymą, bet ir tėvai bei seneliai pasižiūrėti savo vaikų ir vaikaičių sugebėjimų. Programai prasidedant salė jau buvo beveik pilna, susirinko apie 300 žiūrovų.

Stud. Sigutė Petraitytė taikliu žodžiu pradėjo vakarą ir visą laiką tinkamai pranešinėjo apie kiekvieną pasirodymą. Žymią programos dalį sudarė Parapijos Tautinių Šokių grupių (jaun., vyresniųjų) šokiai. Jų mokytoja H. Statkuvienė. Gražiai atlikti šie šokiai: Kepurinė, Žilvitis, Žiogeliai, Blezdingėlė, Šustas, Mikitienė, Noriu miego, Suktinis, Malūnas. Geelongiškės M. ir V. Manikauskaitės duetu gitara ir akordeonu išpildė Ramunėlę, Greitai, greitai ir meliodijų pynę. Verutė Manikauskaitė pasirodė ir kaip solistė, padainuodama S. Čerienės O Tėvyne manoji. Regina Čižauskaitė su Rita Tamošiūnaite, akomponuojant D. Statkutei gitara, padainavo tris dainas: Kai verkiančio smuiko, Ten, kur žaidžia Nemunėlis ir Už gimtinės klonių. Angelė Tamošiūnaitė, sesutei Ritai akomp., padainavo solo švedo "Linelį raunu neviena" ir "Dominiką", kuriam žodžius pritaikė St. Čižauskas. Regina Čižauskaitė padainavo solo, akomp. R. Tamošiūnaitei, Mėlyni Havajai ir Skamba varpeliai. Abiejų dainų žodžiai pritaikyti St. Čižausko.

Originalūs buvo pasirodymai su skudučiais ir lumzdeliais. Tai atgaivinimas mūsų liaudies instrumentų muzikos. Šiomis dienomis Jūrų Skautijos pakeltas į skautininko laipsnį Aleksandras Gabas, labai gabus visokių pasirodymų organizatorius, atgaivina Australijoje skudučių muziką. Jis paruošė skudučių orkestra, kuris paskudučiavo Žvirblių maršą, o taip pat su savo didžiuliu komišku orkestru (20 asmenų) pagrojo: Buvo gera gaspadinė ir Du broliukai kunigai. Klausytojai negalėjo nutilti ploti. Nemažesnio dėmesio vertas ir J. Juškos paruoštas lumzdelių muzikos pasirodymas. Jį išpildė A., R. ir V. Juškos, pagrodami lietuviškų meliodijų pynę.

Eilėraščius padeklamavo: Rita Tamošiūnaitė H. Nagio, Daina mano broliui, Marytė Firinauskaitė B. Brazdžionio Atpildą, Danguolė Juškaitė A. Baranausko Siuvėjo buchalteriją su vėju. Originaliai padeklamuota V. Šimaičio Kiškis ir ežys vaikų trejeto: D. Sadauskaitės, J. Sadausko ir A. Verbylos. Pianinu muzika išskirtinai pasirodė Rita Tamošiūnaitė su savo kūryba ir Jonas Petraitis su Chopino tinkamu dalykėliu. Baleto šokį pašoko A. Mackevičiūtė — Strausso valsą ir Snieguolė Opanavičiūtė — Čigonės šokį, akordeonu palydint R. Steponavičiui. Snieguolė ypač grakščiai šoko ir tenka iš jos ateity daugiau laukti. Ji šauniai pasirodė ir nykštukų, kiškių ir gėlių kolektyviame šoky. Jame tiek daug šokėjų, kad nėra galimybės visų ir išvardinti. Programa baigta gyvuoju paveikslu Lietuva.

Tai buvo tikra vaikų šventė, gerai nuteikusi mūsų jaunučius, jaunuolius-les ir senimą. Po trumpą žodį programai pasibaigus tarė LK Federacijos pirm. V. Čižauskas, Melbourno Apylinkės pirm. A. E. Liubinas, moksleivių ateitininkų globėjas Junokas. Kun. Pr. Vaseris padėkojo vyriausiai šio vakaro organizatorei ir Parapijos Tautinių šokių vadovei H. Statkuvienei, scenos dekoratorei ir kai kurių rūbų paruošėjai dail. Gražinei Firinauskienei, skudučių ir komiškojo orkestro vadovui A. Gabui bei kitiems prisidėjusiems prie programos paruošimo, o taip pat p. Krasauskui už muziką ir p. Barniškai už šviesų priežiūrą. Įteiktos gėlių puokštės, jaunimas pavaišintas, pasišokta.

Apskritai programa paruošta gerai. Vakaras užbaigtas be seksninių kalbų, kaip anksčiau pasitaikindavo. Tenka pasidžiaugti ir palinkėti programos paruošėjams nepavargti ri su tokiu pat entuziazmu dirbti su jaunaisiais. Ypač pabrėžtinas nepaprastas pasišventimas ir energija H. Statkuvienės, kuri mėnesiais ir metais vis nepailsta ir dirba su jaunimu.

(a.k.)

Geriausiai pavaišinsi savo draugus ir bičiulius

švenčių proga degtine

BALTIC VODKA

Gaminama lietuvio Adelaidėje ir ekspertų pripažinta augščiausios rūšies. Gaunama visoje Australijoje.

SPECIALIAI ŠVENČIŲ PROGA IŠLEISTA NEPAPRASTAI AUKŠTOS KOKYBĖS

VYŠNINĖ — CHERRY VODKA

Sydnejuje reikalaukite pas M. PETRONĮ

152 LIVERPOOL RD., ENFIELD. TEL. 74-5727

BALTIC MANUFACTURING CO. PTY. LTD.

Crn. Newman St. and Institute Lane Semaphore, S.A.

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

BANKSTOWN

IŠ BANKSTOWNO NAMŲ SUSIRINKIMO

Liepos 10 d. Dainavoje įvyko Bankstowno Liet. Namų Dainavos visuotinis susirinkimas, kuriame svarstyta du svarbūs klausimai ir prieita išvados, kad

a) frontinio salės priestato statymą, nors jis ir labai papuoštų namus, bet dėl perbrangaus pastatymo, kas kainuotų virš 44.000 dolerių ir nedaug ką padėtų pačios salės dydžiui, atidėti neribotam laikui;

b) beveik vienbalsiai nutarta statyti sporto salę ant esamos sporto aikštelės užpakaliniame sklypo gale, kuri labai reikalinga ne tik jaunimui, bet ir visai visuomenei, kaip baliams, koncertams ,minėjimams ir t.t. "NOCO" firma sutinka pastatyti per šešias savaites (sienas, stogą, langus ir cementines grindis) už 16.000 dolerių. Kita firma sutinka sudėti parketines grindis už 2.500 dolerių. Joje žiūrovams būtų apie 250 vietų. Priperkant iš kaimyno už 4.000 dol. gabalą žemės vietų padidėtų iki 700 ir dar būtų vietos kambariukams po kylančiomis aukštyn sėdimomis vietomis, nes purkšlės, praustuvės ir persirengimai numatyta kitoj pusėj.

Artimiausi darbai: belieka išsiaiškinti su vietine savivaldybe dėl statybos leidimų ir entuziastingai drauge su sporto Klubo "Kovo" Valdyba pravesti paskolų vajų. Reikalams palankiai dėstantis gal net ir būsimoji sporto šventė metų gale būtų galima jau pravesti savoje salėje. Svarbu, kaip Sydnėjaus lietuvių visuomenė pasižiūrės į šį reikalą. Gražu, kaip susirinkimo metu p .Mikui pasiūlius ir pačiam paskolinus 200 dol. be procentų per keletą minučių toji suma pasižadėjimais buvo pakelta iki 4.000 dol.

B.G.

Remkime savą spaudą

MELBOURNE

ČIURLIONIEČIŲ POPIETĖ LIETUVIŲ FILOSOFIJOS IR LIETUVOS JAUNIMO ŽENKLE

M.K. Čiurlionio Diskusijų Klubas Melbourne birželio 5 d. Lietuvių Namuose pravedė įdomią popietę lietuvių filosofijai ir dabartiniam Lietuvos jaunimui nušviesti. Povilas Baltutis patiekė pakankamai išsamią "Lietuvių filosofijos apžvalgą" ir neseniai iš Lietuvos atvykusi lietuvaitė Romutė Eskirtaitė vaizdžiai nušvietė lietuvių jaunimo dabartinėje Lietuvoje gyvenimą, paliesdama jo veržimąsi į mokslą pradinėse, vidurinėse ir aukštose mokyklose bei technikumuose. Mokyklose be pionierių ir komjaunuolių, veikia ir dalykiniai būreliai k.a.: sporto, muzikos literatūros ir kt. Nemaža ekskursuojama po savo kraštą, o kartais ir į kitas respublikas. Nemaža buvo paklausimų. Į politinio pobūdžio klausimus neatsakinėjo, o tik kultūriniais, ne opiaisiais klausimais ribojosi.

Šioje popietėje dalyvavo vienuolika jaunųjų asmenų ir tuo jaunimas šiais metais vyrauja lankytojų skaičiuje. Labai gražu, kad akademinis jaunimas drauge dalyvauja su senaja karta ir ruošiasi ją pavaduoti. Tegu užsimezgęs akademinio jaunimo ryšys su senąja karta nenutrūksta ir vis labiau stiprėja! Ir kiti mokslus einą ir baigusieji juos laukaimi M. K. Čiurlionio Diskusijų klube.

Po paskaitos ir pranešimo ilgai dar diskutuota prie kavos puoduko. Čia patiekiame Povilo Baltučio paskaitos santrauką.

paskaitos santrauką. (k.)

(P. Baltučio paskaita bus spausdinama atskirai. Red.)

SYDNEY

PAS MENININKUS

Atsimename, kaï pernai apie šį laiką keturi lietuviai dailininkai Australijos tekstilės raštų konkurse (Australian Fashion Design) iš keturių šimtų varžovų laimėjo pirmasias vietas, iš jų dail. L. Urbonas pirmąją vietą su 750 svarų premija ir aukso medaliu. Pereitą savaitę vėl buvo atidaryta Blaxland galerijoje (Sydney) tokia pati konkursinė paroda, kurioje dalyvavo kviestiniai dešimt dailininkų, iš kurių trys lietuviai — L. Urbonas, E. Kubbos ir H. Šalkauskas. Pirmą vietą laimėjo australas dailininkas iš Brisbanės, nors atidaryme buvo pabrėžta, kad visi darbai yra labai aukšto lygio ir kiekvienas iš jų galėjo būti laimėtojas. Laimėtoją lėmė ne tiek jo darbo kokybė, kiek sprendimą paveikė mados įtaka. Apie šią parodą vietos kritika labai gerai atsiliepė ir net išskirtinai pabrėžti dailininkai E. Kubbos ir L. Urbonas, kurio net ir nuotrauką paskelbė "Sun Herald". Po parodos atidarymo buvo ir madų paradas, kur buvo medeliuotos pagal naujausius raštus keturios suknelės, jų tarpe ir viena, austa pagal dail. L. Urbono projektą. Kiekvienas dailininkas už dalyvavimą šiame konkurse buvo apdovanotas po 200 dolerių.

SYDNEJAUS ŽVEJAI

Liepos 9 d. (šeštadienį) jau trečią kartą šiais metais nemažas būrys mėgėjų buvo išplaukę žvejoti į jūrą. Nežiūrint šaltoko oro niekas negavo slogos ir nesusirgo jūros liga. Pagauta visokių spalvų ir įvairaus dydžio žuvų.

Grįžus į krantą prie alaus stiklo aptarta ateities veikla. Nutarta daryti į mėnesį bent po vieną išvyką. Veiklai pagyvinti perrinkta iš anksčiau kiek pakrikusi valdyba: pirmininku J. Garolis, sekretorium — iždininku R. Ramanauskas ir informacijų reikalams narys H. Keraitis (tel. 77 4823). Sekanti išvyka į jūrą numatyta sekmadienį rugsėjo 4 d.

Neapseita be staigmenų: V. Macevičius turėjo pasidaręs moderniausią elektroninio amžiaus instrumentą, bet nepagavo nė vienos žuvies. Jo pasiaiškinimas: pirmoji raketa į mėnulį nenuskrido. Žūklės veteranas J. Garolis taip pat jokios nepagavo; jo specialybė esanti forelės. A. Valiulis pagavo pirmą žuvį savo gyvenime ir dar neapsisprendė, ar draugus pavaišinti, ar Kūčioms užmarinuoti, nes kitą kartą gali ir visai nepagauti. A. Andriejūnas pagavo gražiausią, bet mažiausią ir sukvietė visus žvejus įvaišes. Pirmoji premija laimėjusiam už didžiausią žuvį — iš neužrakintos mašinos pavogta viso žuvys ir visi instrumentai.

H.K.

*

Turimomis žiniomis paaiškėjo, kad Australijoje gyvena trys lietuviai dailininkai, kurie verčiasi vien tik iš savo meno: tai Vladas Meškėnas (portretistas), Leonas Urbonas — abu Sydnejuje ir p. L. Žygas Adelaidėje.

*

Žinomas melburnietis prekybininkas Vyt. Aniulis prekybiniais reikalais išvykęs į Europą ir žada grįžti namo per Ameriką. Paskutinės žinios iš Švedijos.

*

Kas sakė, kad į Kongresą išleistieji mūsų jaunimo atstovai vyksta atostogų. Pasirodo, juos ten Amerikoje taip prigriebė, kad neturi laiko nė atsikvėpti. Iš pranešimų girdisi, kad kiti jau dairosi į namų pusę, kad grįžę galėtų bent atsikvėpti.

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Ku-ka

Melbourne serga Leonas Baltrūnas, Melb. Liet. Dainos Sambūrio administratorius ir šiaip plačiai žinomas veikėjas. Laikinai paguldytas liginėj ieškant tikrosios priežasties, kokia liga tokį milžiną išvertė iš kojų. Linkime greit pasveikti.

*

Apie mūsų jaunimą ir Dainavos stovyklą plačiai aprašė vietinis amerikiečių laikraštis "The Manchester Enterprise" birželio 30 d. numery (26) paskelbdamas iš stovyklos net tris nuotraukas pirmame puslapy. Pasikalbėjimą su laikraščio korespondentu ir plačią informaciją apie stovyklą, jaunimo Kongresą ir dabartinę Lietuvos padėtį suteikė mūsų atstovė Ramunė Zinkutė.

*

Melbourne Parapijos choras liepos 2 d. atšventė savo veiklos penkmečio sukaktį. Ta pačia proga choro dirigentas. P. Morkūnas buvo pasveikintas vardadienio proga (Petrinės).

*

Birželio 20 d. mirė *Valerija Urmonienė*, o dieną prieš tai *Pranas Gailiušis*. Palaidoti tą pačią dieną (birželio 24) Centenial kapinėse.

*

Adelaidės liet. choras Lituania rugpiūčio 13 d. Liet. Namuose rengia savo metinį balių. Sako, žiemos metu koncertuoti sunku, nes eilė choristų nuolat sloguoja ir čiaudo, betgi puotaut tai pats tinkamiausias laikas. Lituania choras savo metinį koncertą numato spalio mėn.

*

Solistas Paulius Rūtenis jau kelinta savaitė, kaip gyvena Sydnejuje ir su savo grupe repetuoja pastatymus, šį kartą tikras operas. Nors ir labai užimtas, jis vis tiek rado laiko dalyvauti pereitą šeštadienį Dainos choro vardinėse ir koncerte.

*

Ekonomistas Anskis Reisgys, iki šiolei dirbęs International Harvest Company, pakeitė darbą ir pradėjo mokytojauti Granville berniukų gimnazijoje. Dėsto ekonomiką ir geografiją.

*

Sydney Soc. Globos Moterų Draugija tikisi į savo vakaro programą, kuris įvyks liepos 30 d. Dainavoje, įtraukti ne tik linksmuosius brolius, "Neužmirštuoles" bet ir svečius nebuvėlius, vos tik sugrįžusius iš Jaunimo Kongreso, priglausti, nes kur gi jie dings, vargšeliai!

*

Pasitraukdamas į pensiją inž. B. Daukus padovanojo Sydney Electrition Commission vyr .inžinieriui B. Armonienės knygą "Palik ašaras Maskvoje" anglų kalba. Dabar patirta, kad toji knyga eina tarnautojų tarpe iš rankų į rankas ir su nuostaba skaitoma.

*

Dr. Irvis Venclovas Londone išlaikė chirurgo specialisto egzaminus, įsigydamas F R C S laipsnį (Fellow of Royal College of Surgeons). Jis Anglijoje išbus dar virš metų laiko, dirbdamas ir toliau ligoninėse. Iš Anglijos, jeigu susidarys sąlygos, jis yra numatęs nuvykti dar ir į Ameriką.

Šiuo metu Dr. I. Venclovas atostogauja Europoje, lankydamasis įvairiose valstybėse.

Pranešimai

TARPTAUTINĖ TAUTODAILĖS PARODA

Pavergtųjų Tautų Totodailės Paroda dėl nenumatytų kliūčių bus atidaryta ne liepos 18 d., kaip buvo skelbta, bet liepos 23 d. Toje pačioje vietoje — Education Department Art Gallery, Loftus ir Bridge St.

Atidarymo pradžia 11 val. ryto.

Pavergtų Tautų Komitetas.

NAUJAS VASARIO 16 GIMNAZIJOS DIREKTORIUS

Buvės Geelongo lietuvių kapelionas kun. Dr. P. Bačinskas pakviestas Vasario 16-sios Gimnazijos direktorium ir savo pareigas pradės eiti nuo rugsėjo pradžios. Pagal laikraščių pranešimus į Australiją kun. Dr. P. Bačinskas neketinąs sugrįžti.

KODĖL SPAUDOS BALIUS AUBURNE?

Nors jau kelinti metai sėkmingai praeina Mūsų Pastogės Spaudos Balius Auburno salėje (Father O'Reilly Auditorium), bet vis pasigirsdavo balsų, kad tokiam stambiam parengimui reikia iškilmingesnės ir puošnesnės salės. Bandydama patenkinti norinčiųjų pageidavimus ALB Krašto Valdyba bandė Spaudos Baliui surasti kitą salę ir buvo gerokai iš anksto paduotas prašymas Spaudos Baliui gauti Sydney Town Hall. Gaila, prašymas nebuvo patenkintas, o belaukiant atsakymo iš Town Hall įstaigos sugaišta daug laiko ir po neigiamo atsakymo kitos salės ieškoti jau buvo pervėlu. Taip ir teko vėl pasitenkinti atsargoj laikyta Auburno sale.

Iš tiesų, ne pati salė sudaro baliaus branduolį, bet patys baliaus dalyviai, jų nusiteikimas ir palankumas.

Tikime, kad šių metų Spaudos Balius bus nemažiau nuotaikingas, kaip ir anksčiau.

PADĖKA

Mieliems tautiečiams iš Pietų Australijos, atsiliepusiems į mūsų atsišaukimą, tilpusį "Mūsų Pastogėje" 1966.6.13, ir atsiutusiems penkias fotografijas iš Sibiro lietuvių gyvenimo, tariame nuoširdų ačiū.

Tuo pačiu primename ir kitiems turintiems dokumentacinės medžiagos apie Sibiro tremtinius, kad neatideliotų savo siuntų.

Bankstowno Apylinkės Valdyba
53 Northam Ave, Bankstown, N.S.W.

TĖVŲ JĖZUITŲ LIETUVIŲ MISIJOS STATOMAI KOPLYČIAI BRAZILIJOJE AUKOJO:

Z. Dargvainienė, Geelong — $ 100.00; N. N. Geradaris — $ 10.-00; J.K. iš Brisbane — $3.00; M. Levickienė, Sydney — $2.00 ir Rėmėjas iš Newcastelio — $1.00.

Su anksčiau surinktomis aukomis, iš viso ligšiol suaukota: $2349.00.

Visiems mieliems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Tėvai jėzuitai Brazilijoje. Maloniai prašoma aukas ir toliau siųsti įgaliotiniui:

Rev. S. Gaidelis
264 Miller Street
North Sydney, NSW

ALB SYDNEJAUS APYLINKĖS 15 METŲ VEIKLOS IR ĮSIKŪRIMO SUKAKČIAI PAMINĖTI LIEPOS 23 D. RENGIAMAS

BALIUS

UKRAINIEČIŲ ERDVIOJE SALĖJE 71 JOSEPH ST., LIDCOMBE

Programoje oficialioji dalis, trumpa paskaita, sveikinimai ir meninė dalis.
Veiks bufetas su užkandžiais ir gėrimais. Gros geras Continental Sister's orkestras.
Maloniai kviečiame visus apylinkės narius ir svečius iš kitų apylinkių skaitlingai dalyvauti.

Įėjimas $ 2, nedirbantiems ir studijuojančiam jaunimui — $ 1.

Pradžia 7 val. vak.

Sydnejaus Apylinkės Valdyba

MELBOURNO KRONIKA

LIETUVIŲ IR LATVIŲ AKADEMIKŲ BIČIULYSTĖ

Liepos 8 d. Latvių Namuose, Melbourne, įvyko iškilmingas latvių studentų korp! Beveronia ir lietuvių studentų korp! Romuva susiartinimo konventas. Jį atidarė senjoras ir korp! Beveronia steigėjas Karlis Zitars. Jis prisiminė savo žody dar nepriklausomybės laikus, kada pirmoji iš studentų korporacijų Beveronia užmezgė bičiuliškus ryšius su Kaune veikusia lietuvių studentų korporacija Romuva. Toliau jis pasidžiaugė, kad ir dabar atgaivinamoji lietuvių studentų korporacijos Romuvos veikla pradeda savo pirmuosius žingsnius didelėje brolišku tautų akademinio jaunimo bičiulystėje. Melbourno latvių korp! Beveronia narių bei visame pasaulyje išsiblaškiusių beveroniečių vardu senjoras Karlis Zitars pasveikino lietuvių studentų korp! Romuvą palinkėdamas jai stiprėti, augti ir bujoti lietuvių tautos labui ir garbei ugdant tautiškumą ir drausmingumą. O korp. Romuvos atgaivintojui filisteriui Stasiui Stankūnavičiui palinkėjo būti tuo šviesiu žibintu, kuris apie save suburtų lietuvius studentus vienon skaitlingon akademinėn šeimon į korp! Romuvą.

Šiai gražiai abiejų tautų bičiulystei patvirtinti buvo pasikeista tarp korporacijų Romuvos ir Beveronijos korporacijų juostomis. Savo bičiulystės pareiškimą latviai studentai užbaigė gražia latvių daina, atveriančia abiejų tautų studentų širdis tikrai bičiulystei ir bendravimui.

Lietuvių studentų korporacijos Romuva atgaivintojas filisteris Stasys Stankūnavičius nuoširdžiu žodžiu padėkojo komilitonams latviams už taip gražius sveikinimus ir nepaprastą nuoširdų priėmimą. Jis užtikrino brolius latvius, kad įžiebtoji bičiulystė Kaune ir Rygoje niekados nemažės, bet su laiku vis stiprės ir augs. Ir šiame konvente užmegstas bendravimas ir atgaivintoji bičiulystė tęsiliepsnoja į didžiulį gaisrą abiejų tautų labui ir kovai į laisvę. Užbaigdamas savo žodį pakvietė Antaną Krausą "Romuvos" korporacijos priesaikai. Jis iškilmingai davė priesaiką tos korporacijos spalvoms ir Romuvos Korporacijos Prezidiumo pakeltas į garbės filisterius. Studentas Lietuvių S-gos Melbourno skyriaus valdybos sekretorius Henrikas Kaladė davė jauniaus įžodį ir tuo priimtas į Romuvos korporaciją. Pasveikinus naujus narius skambėjo lietuviškos ir latviškos dainos iki vėlyvo vakaro. Gražiai pabendrauta, pasikalbėta ir su visais susipažinta prie vaišių stalo.

L.S. Korp! Romuvos pagrindinis šūkis yra "Amico Patriae, Unitati Aestiorum" (Tėvynės meilė, aiščių vienybė.) Tos korporacijos garbės nariais Lietuvoje buvo žmoniškumo žadintojas ir rašytas dr. Vydūnas, prof. E. Volteris, prof. M. Biržiška ir valstybininkas A. Merkys.

Filisteris S. Stankūnavičius yra pasiryžęs apjungti visus jau baigusius aukštuosius mokslus ir dirbančius savo profesijose akademikus Melbourne į organizacinį vienetą, kad efektyviau būtų galima padėti lietuviams studentams juos įvairiai remiant ir krūvon suburiant. Tegu šis pradėtas labai reikšmingas žingsnis būna sekmingas. Turėtume visi akademikai remti bendravimą su latviais, talkinti suburti visus baigusius aukštuosius mokslus į glaudų vienetą mūsų tautos stiprėjimui ir labui! Latvių studentų dauguma yra organizuoti ir susibūrę į korporacijas bei studentų sąjungą.

(k.)

PAKITIMAI KULTŪROS FONDE

Liepos pradžioje iš Lietuvių Kultūros Fondo Valdybos pasitraukus pirmininkui A .Mikailai, pirmininko pareigas perėmė p. Ignas Aleknа, žinomas savo dinamiškumu. Tikimasi, tos dinamikos jis įneš ir K. Fondo veiklon.

Tame pat valdybos posėdy nutarta papildyti biblioteką naujais vertingai leidiniais ir pasikeisti dublikatais su Krašto Valdybos biblioteka. Taip pat pareikštas pageidavimas atgaivinti buv. populiarų paskaitų ciklą ir netelkti daugiau lėšų skaityklai įsteigti ir bibliotekai. Posėdžio dalyviai buvo maloniai nustebinti, kai bibliotekos vedėjas, atidaręs bibliotekos aukų ir baudų dėžutę šalia kitų aukų atrado net du nepasiseskelbusių aukotojų įmestus penksvarius. Šiems ir kitiems bibliotekos rėmėjams mūsų visų nuoširdus ačiū.

Gi ponui Ignui Aleknai palinkėkim palankių darbo sąlygų.

A.M.

SYDNEY LIETUVIŲ MOTERŲ SOCIALINĖS GLOBOS DRAUGIJA

kviečia visus — senus ir jaunus į r e n g i a m ą

ŠEIMYNINĮ VAKARĄ

ĮVYKSTANTĮ LIEPOS 30 D., "DAINAVOS" SALĖJE, BANKSTOWN

Linksmieji Broliai mus visus ir vėl linksmins, taip pat programoje numatoma ir daug gražių dainų ir t.t.

Gros skambi kapela
Pradžia 7 val. vak.

Veiks puikus bufetas.
Įėjimas: suaugusiems $ 1.00, studentams 50 c.

JAUNIMO KONGRESO ATSTOVAMS KAIP SVEČIAMS ĮĖJIMAS VELTUI.

Ateikite! bus linksma ir kartu paremsite mūsų labdarą.

S.L.M. S.G.D. V-ba

A. † A.

KOTRYNAI NARBUTIENEI

mirus L.K.V. S-gos "Ramovės" narį majorą Vaclovą Narbutą ir jo šeimą skausme giliai užjaučia

L.K.V.S. "Ramovės"
Sydney Skyriaus Valdyba

K. NARBUTIENEI mirus,

jos vyrą Vaclovą ir visą jo šeimą giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Labučiai

K. NARBUTIENEI mirus,

p. V. Narbutą, sūnus ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame.

Alytų šeima

Mūsu Pastogė

BENDRUOMENĖS LAIKRAŠTIS
AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
"OUR HAVEN"
LEIDĖJAS: A.L.B. KRAŠTO VALDYBA

Redaktorius: Vincas Kazokas
13 Percy Street, Bankstown, N.S.W. Tel.: 70-8395
Administracijos tel. 649 9062

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumerata: metams £4.0.0, ($8.00), pusei metų — £2.0.0 ($4.00), trims mėnesiams £1.0.0 ($2.00). N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose metams £5.0.0 ($10.00). Atskiro numerio kaina 2 šil. (20 centų).

Prenumerata adresuojama:
MŪSŲ PASTOGĖ, Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.

Skelbimai:
1 colis per 1 skiltį 12/- ($1.20), bendruomeniniai 10/- ($1.00).
Už skelbimų turinį neatsakoma.

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore Sydney, tel. 759 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.